QUÆSTIONES PINDARICÆ

COMMENTATIO ACADEMICA

SCRIPSIT

ET PERMISSU AMPL. ORD. PHILOS. UPSAL.

AD SUMMOS IN PHILOSOPHIA HONORES RITE CAPESSENDOS

IN PUBLICO DEFENDET

R. S. A. HALLSTRÖM
LIC. PHIL. NAT. GESTR.-HELS.

IN AUDIT. GUSTAV. MAJORE A. D. VIII KAL. MAI. MDCCCLXXX

H. P. M. S.

UPSALIÆ
TYPIS DESCRIPSIT ESAIAS EDQUIST
MDCCCLXXX.

De usu infinitivi apud Pindarum.

Nimis fortasse diligens alicui fuisse videbor, cum omnes locos, ubi infinitivo utitur Pindarus, hic afferendos putaverim, sed neque tam multi sunt isti loci, ut nimia operis magnitudo mihi sit metuenda, et in eo positam putavi utilitatem hujusmodi disputationum, ut omnem exemplorum copiam dispositam atque ordinatam, qua pro consilio suo uterentur doctiores viri, exhiberent. In fragmentis tamen non eadem diligentia sum versatus, quia persæpe, unde quisque pendeat infinitivus, cum vel præcedentia vel sequentia ejusdem enuntiati verba interierint, dijudicari non potest.

1) Cum substantivi naturam prorsus acceperit infinitivus, *subjecti* vice eum fungi posse apparet. Verba, cum quibus ita conjungitur infinitivus, aut impersonalia sunt, aut etiamsi alias personali significatione usurpantur, ad infinitivum relata impersonaliter posita existimanda sunt. *χρή.* O. 6, 4 *χρὴ θέμεν.* 27 *χρὴ ἀναπιτνάμεν.* P. 2, 34 *χρὴ ὁρᾶν.* 88 *χρή οὐκ ἐρίζειν.* P. 3, 59 *χρὴ μαστευέμεν.* 104 *χρὴ πασχέμεν.* P. 4, 271 *χρὴ ἀμφιπολεῖν.* P. 9, 50 *χρὴ ἀντιφερίξαι.* N, 1, 25 *χρὴ μάρνασθαι.* N. 11, 47 *χρὴ θηρευέμεν.* I. 1, 43 *χρὴ μὴ φέρειν.* I. 3, 7. *χρὴ ὑμνῆσαι . . . βαστάσαι.* I. 4, 48 *χρὴ ἀμαυρῶσαι* [1]). fr. 123 *χρῆν δρέπεσθαι* [2]). I 8, 17 *χρὴ προνέμειν.* P. 3, 2 *εἰ χρεὼν εὔξασθαι.* N. 11, 17 *χρεών νιν μελιζέμεν.* *πρέπει.* P. 4, 147 *οὐ πρέπει νῷν τιμὰν δάσασθαι.* P. 5, 44 *πρέπει ὑπαντιάσαι.* N. 7, 83 *πρέπει γαρυέμεν.* fr. 121 *πρέπει ἐσλοῖσιν ὑμνεῖσθαι.* *ἔστι.* P. 1, 29 *τὶν εἴη ἁνδάνειν.* P. 2, 83 *φίλον εἴη φιλεῖν.* I. 6, 7 *εἴη σπένδειν.* fr. 127

[1]) Cum Bergkio redii ad veterem Isthmiorum carminum distinctionem, ita ut tertium et quartum inter se non continuem.

[2]) Fragmenta secundum Bergkii editionem citavi.

εἴη καὶ ἐρᾶν καὶ ἔρωτι χαρίζεσθαι. N. 9, 47 οὐκ ἔστι θνατὸν ἅψασθαι. N. 7, 25 εἰ γὰρ ἦν ἐτὰν ἀλάθειαν ἰδέμεν. (Si cum Boeckhio ἕ τὰν ἀλ. legimus, ad acc. c. inf. hoc exemplum referendum est, sin autem cum Bergkio ἐτάν ἀλ., huc pertinet). ἀρήγει. P. 2, 93 φέρειν ζυγὸν ἀρήγει. λανθάνει. P. 5, 23 σὲ μὴ λαθέτω ὑπερτιθέ μεν, φιλεῖν δέ (Bergk. φίλει δέ). ἔοικε. N. 4, 32 ῥέζοντά τι καὶ παθεῖν ἔοικεν. N. 7, 95 τὶν ἐπέοικεν πειθέμεν. I. 1, 52 ἄμμι δ' ἔοικε Κρόνου υἱὸν ἀμειβομένοις κελαδῆσαι καὶ σέθεν παῖδας προσειπεῖν. fr. 42, 5 ταύταν σκότει κρύπτειν ἔοικεν. δοκεῖ. N. 5, 19 εἰ ἐπαινῆσαι δεδόκηται. I. 8, 65 ἔδοξ' ἀθανάτοις διδόμεν. παρέχει. I. 8, 76 τὸν αἰνεῖν ἀγαθῷ παρέχει. N. 1, 27 ἐσσόμενον προϊδεῖν συγγενὲς οἷς ἕπεται huc adnumerandum, si inter se illa verba conjungimus, ut fecit jam Stephanus, quem secuti sunt Mommsen et Bergk.

Quo majorem vim accipiat infinitivus, interdum ei additur *articulus*.

O. 2, 51 τὸ δὲ τυχεῖν πειρώμενον ἀγωνίας παραλύει δυσφρονᾶν. O. 9, 37 τὸ καυχᾶσθαι παρὰ καιρὸν μανίαισιν ὑποκρέκει.

Deinde cum *substantivis et copula* conjunctus subjecti loco usurpatur infinitivus.

P. 2, 94 ποτὶ κέντρον λακτιζέμεν τελέθει ὀλισθηρὸς οἶμος. N. 4, 9 τό μοι θέμεν . . . ὕμνου προκώμιον εἴη. N. 7, 104 ταὐτὰ ἀμπολεῖν ἀπορία τελέθει.

Major est numerus exemplorum, ubi *omissa* est copula. O. 1, 82 θανεῖν οἷσιν ἀνάγκα. O. 9, 37 τὸ λοιδορῆσαι θεοὺς ἐχθρὰ σοφία. P. 1, 99 τὸ δὲ παθεῖν εὖ πρῶτον ἄθλων· εὖ δ' ἀκούειν δευτέρα μοῖρα. P. 9, 36 ὁσία κλυτὰν χέρα οἱ προσενεγκεῖν, ἦ . . . κεῖραι μελιαδέα ποίαν; 77 βαιὰ δ' ἐν μακροῖσι ποικίλλειν ἀκοὰ σοφοῖς. N. 8, 20 νεαρὰ δ' ἐξευρόντα δόμεν βασάνῳ ἐς ἔλεγχον, ἅπας κίνδυνος. I. 1, 45 κοῦφα δόσις ἀνδρὶ σοφῷ . . . ἔπος εἰπόντα ὀρθῶσαι. N. 10, 50 οὐ θαῦμά σφίσιν ἐγγενὲς ἔμμεν ἀεθληταῖς ἀγαθοῖσιν, quam satis difficilem constructionem ita explico: dicere potuit poeta ἐγγενὲς αὐτοῖς ἐστιν ἔμμεν ἀεθληταῖς ἀγαθοῖς, deinde, ut sæpissime, omissa copula: ἐγγενὲς αὐτοῖς ἔμμεν ἀεθληταῖς

ἀγαθοῖς. Tum tota hæc sententia subjectum fit verborum *οὐ θαῦμα* (*ἐστίν*). Tota igitur constructio talis exsistit: *οὐ θαῦμα* (*ἐστίν*) *ἐγγενές σφισιν* (*εἶναι*) *ἔμμεν ἀεθληταῖς ἀγαθοῖσιν*.

Eodem modo cum *genetivo* conjungitur infinitivus. Cujus rei apud Pindarum hoc unum exstat exemplum.

N. 10, 45 *μακροτέρας γὰρ ἀριθμῆσαι σχολᾶς*.

Cum *adjectivis* porro et *εἶναι* vel simili quodam verbo infinitivus conjungitur.

O. 1, 35 *ἔστι δ' ἀνδρὶ φάμεν ἐοικὸς ἀμφὶ δαιμόνων καλά*. P. 4, 273 *ἀλλ' ἐπὶ χώρας ἔσσαι δυσπαλὲς γίγνεται*. N. 5, 18 *καὶ τὸ σιγᾶν ἐστι σοφώτατον νοῆσαι*. N. 11, 33 *συμβαλεῖν εὐμαρὲς ἦν*.

Sæpius hic quoque *omittitur* copula.

O. 1, 52 *ἐμοὶ δ' ἄπορα γαστρίμαργον μακάρων τιν' εἰπεῖν*. O. 8, 25 *ὅ, τι γὰρ πολὺ καὶ πολλᾷ ῥέπει, ὀρθᾷ διακρίνειν φρενὶ μὴ παρὰ καιρόν, δυσπαλές*. 59 *τὸ διδάξασθαι εἰδότι ῥᾴτερον· ἄγνωμον δὲ τὸ μὴ προμαθεῖν*. P. 2, 56 *τὸ πλουτεῖν δὲ ἄριστον*. P. 3, 115 *παύροις δὲ πράξασθ' εὐμαρές*. P. 4, 247 *μακρά μοι νεῖσθαι*. 272 *ῥᾴδιον πόλιν σεῖσαι καὶ ἀφαυροτέροις*. P. 10, 63 *τὰ δ' εἰς ἐνιαυτὸν ἀτέκμαρτον προνοῆσαι*. P. 11, 42 *τὸ δὲ τεὸν — ταρασσέμεν*. N. 3, 21 *οὐκέτι ἄβαταν ἅλα περᾶν εὐμαρές*. N. 4, 71 *ἄπορα λόγον ἅπαντά μοι διελθεῖν*. 7, 77 *εἴρειν στεφάνους ἐλαφρόν*. N. 8, 4 *ἀγαπατὰ ἐπικρατεῖν δύνασθαι*. 44 *τὸ τεὰν ψυχὰν κομίξαι οὔ μοι δυνατὸν — σεῦ δὲ πάτρᾳ ὑπερεῖσαι λίθον*. N. 10, 45 *χαλκὸν μυρίον οὐ δυνατὸν ἐξελέγχειν*. I. 6, 56 *ἐμοὶ δὲ μακρὸν πάσας ἀναγήσασθαι ἀρετάς*. I. 8, 13 *τὸ δὲ πρὸ ποδὸς ἄρειον ὁρᾶν ἀεὶ χρῆμα πᾶν*. (Habent hic libri manuscripti *τὸ δὲ πρὸ ποδὸς ἄρειον ἀεὶ χρῆμα*, ubi verbum quoddam excidisse metri ratio docet, cumque dicat scholiastes *προσήκει τὸ παρὰ πόδας πρᾶγμα σκοπεῖν καὶ εὖ διατιθέναι*, Dissen *σκοπεῖν* reponendum esse conjecit. Sed potius Bergkio assentior locum ita, ut supra scriptus est, exhibenti, et quia sic, quomodo *ὁρᾶν* post *ἄρειον* excidere potuerit, facile intelligitur, et quia, ut adnotat Bergk, scholiastam alio verbo, ut alias sæpissime, Pindari locutionem explicasse verisimile

est). I. 8, 43 *τὸ μὲν ἐμὸν ὀπάσσαι*. P. 1, 35 *ἐοικότα καὶ τελευτᾷ φερτέρου νόστου τυχεῖν*. (Bergk). fr. 81 *οὐ γὰρ ἐοικὸς καθῆσθαι καὶ κακὸν ἔμμεναι*. 89 *τί κάλλιον ἢ ἀεῖσαι*; 142 *θεῷ δυνατὸν ὄρσαι φάος, σκότῳ δὲ καλύψαι*.

2) Post verba, quæ *actionem* vel *condicionem* quandam *ejusdem subjecti* spectant, ad illas significandas ponitur infinitivus. Sunt illa verba aut talia, quæ potestatis, voluntatis, studii significationem habent, post quæ infinitivus objecti loco positus est, aut talia, quæ intransitivam habent notionem, post quæ prædicativam, quam dicunt, vim habet infinitivus.

O. 2, 17 *δύναιτο θέμεν*. 110 *τίς ἂν φράσαι δύναιτο*; P. 3, 82 *οὐ δύνανται φέρειν*. P. 4, 158 *δύνασαι ἀφελεῖν*. N. 7, 97 *δύνασαι διδόμεν*. O. 1, 55 *καταπέψαι οὐκ ἐδυνάσθη*. N. 8, 4 *ἐπικρατεῖν δύνασθαι*. O. 6, 25 *ἁγεμονεῦσαι ἐπίστανται*. P. 3, 80 *συνέμεν ἐπίστᾳ*. P. 8, 6 *ἔρξαι καὶ παθεῖν ἐπίστασαι*. O. 13, 46 *εἰδείην λέγειν*. I. 8, 26 *ἀρίστευον ἀμφέπειν*. O. 9, 3 *ἄρκεσε ἁγεμονεῦσαι*. P. 4, 284 *ἔμαθε μισεῖν*. N. 7, 56 *οὐκ ἔχω εἰπεῖν*. O. 7, 20 *ἐθελήσω ἀγγέλλων διορθῶσαι*. O. 8, 85 *ἐθέλοι δόμεν*. O. 10, 9 *ποιμαίνειν ἐθέλει*. O. 13, 9 *ἐθέλοντι δ' ἀλέξειν*. P. 1, 40 *ἐθελήσαις τιθέμεν*. 62 *ἐθέλοντι ναιετάοντες μένειν*. P. 3, 77 *ἐπεύξασθαι ἐθέλω*. P. 9, 1 *ἐθέλω ἀγγέλλων γεγωνεῖν*. 110 *ἀποδρέψαι ἔθελον*. P. 10, 5 *ἐθέλοντες ἀγαγεῖν*. N. 5, 26 *πεδᾶσαι ἤθελε*. N. 7, 10 *ἐθέλοντι ἀμπολεῖν*. 90 *ἐν τίν κ' ἐθέλοι ναίειν*. N. 8, 10 *ἤθελον πείθεσθαι*. N. 10, 84 *θέλεις ναίειν*. N. 11, 40 *ἐθέλει φέρειν*. I. 1, 15 *ἐθέλω ἐναρμόξαι*. I. 7, 45 *ἐθέλοντ'(α) ἐλθεῖν*. O. 2, 97 *τὸ λαλαγῆσαι θέλων κρύφον τε θέμεν*. Observandum est *ἐθέλειν* interdum ad futuram rem significandam usurpari, velut *ἐθελήσω διορθῶσαι, ἐθέλω γεγωνεῖν, ἐπεύξασθαι ἐθέλω*, interdum in optativo modo ita cum infinitivo jungi, ut sit idem quod simplex verbum in optativo, *ἐθέλοι δόμεν* = *δοίη, ἐθέλοι τιθέμεν* = *τιθείη*. O. 13, 9 et N. 11, 40 est idem fere quod solere, ut sæpe apud Herodotum. O. 1, 3 *εἰ γαρύεν ἔλδεαι*. O. 2, 68 *ἐτόλμασαν μείναντες ἀπὸ πάμπαν ἀδίκων ἔχειν ψυχάν*. P. 3, 41 *τλάσομαι ὀλέσσαι*. P. 4, 276 *τλᾶθι θέμεν*. P. 3, 16 *ἔμειν'*

ἐλθεῖν. N. 5, 14 αἰδέομαι εἰπεῖν. P. 9, 40 τοῦτο αἰδεόνται, τυχεῖν. N. 10, 86 νοεῖς ἀποδάσσασθαι. N. 9, 37 βουλεῦσαι τρέψαι. O. 7, 61 μέλλεν θέμεν. O. 8, 32 μέλλοντες τεῦξαι. 64 μέλλοντα φέρειν. P. 9, 52 μέλλεις ἐνεῖκαι. P. 1, 58 πίθεό μοι κελαδῆσαι. I. 5, 24 μὴ φθόνει κιρνάμεν. O. 13, 64 ζεῦξαι ποθέων. N. 10, 59 τοῦτον ἢ θεὸς ἔμμεναι οἰκεῖν τ' οὐρανῷ εἵλετ' αἰῶνα. P. 1, 90 φιλεῖς κλύειν. P. 3, 18 φιλέοισιν ὑποκουρίζεσθαι. N. 1, 12 μεμνᾶσθαι φιλεῖ. P. 4, 92 ἐπιψαύειν ἔραται. N. 1, 31 οὐκ ἔραμαι καταχρύψαις ἔχειν, ἀλλ' εὖ τε παθεῖν καὶ ἀκοῦσαι. O. 5, 24 μὴ ματεύσῃ θεὸς γενέσθαι. I. 5, 14 μὴ μάτευε Ζεὺς γενέσθαι. Ab hujusmodi verbis voluntatis facilis est transitus ad verba *motum* significantia item cum infinitivo conjuncta. O. 1, 58 μενοινῶν κεφαλᾶς βαλεῖν. P. 1, 43 αἰνῆσαι μενοινῶν. O. 4, 11 σπεύδει ὄρσαι. N. 9, 21 σπεῦδεν ἱκέσθαι. O. 9, 102 ὤρουσαν ἑλέσθαι. O, 8, 5 μαιομένων λαβεῖν. N. 1, 43 ἀμφελίξασθαι μεμαῶτες. O. 3, 25 θυμὸς ὧρμα πορεύειν νιν [1]). N. 1, 5 ὁρμᾶται θέμεν. I. 8, 67 ἔσσυται κελαδῆσαι. fr. 107 ἐσσυμένα ἐλαύνειν. fr. 75, 12 μελπέμεν ἔμολον.

O. 3, 24 κᾶπος ἔδοξεν ὑπακουέμεν. O. 5, 16 σοφοὶ ἔδοξαν ἔμμεν. O. 13, 56 ἐδόκησαν τέμνειν. 71 εἰπεῖν ἔδοξεν. P. 6, 40 ἐδόκησεν ὕπατος ἔμμεν. N. 4, 37 δόξομεν ὑπέρτεροι καταβαίνειν. O. 13, 102 τὰ δ' Ὀλυμπίᾳ ἔοικε λελέχθαι. P. 10, 48 φαίνεται ἔμμεν ἄπιστον. fr. 149 κατεκρίθη θνατοῖς ἀγανώτατος ἔμμεν.

Hic aptissime afferri posse videntur *sentiendi* et *dicendi* verba, ubi ejusdem subjecti actionem spectant.

O. 1, 64 εἰ δὲ θεὸν ἀνήρ τις ἔλπεταί τι λαθέμεν ἔρδων. O. 1, 109 ἔλπομαι κλεΐξειν. P. 1, 44 ἔλπομαι μὴ βαλεῖν, ἀμεύσασθαι δέ. P. 10, 55 ἔλπομαι θησέμεν. N. 4, 92 ἔλπεται φάσθαι. N. 6, 30 ἔλπομαι τυχεῖν. Quibus accedat P. 3, 111

---

[1]) Omnes quidem codices, excepto Ambr., ὥρμαιν' habent, sed cum nullo alio loco apud Pindarum in fine versus, nedum strophæ, adhibita sit elisio, Westphalio assentior scripturam ὧρμα, quam præbet Ambr., hic unam veram esse judicanti (Metr. II, 109). Sic etiam scholiastes legisse videtur, explicans: τότε δὴ ὁ θυμὸς παρώρμησε τὸν Ἡρακλέα ἐπὶ τὴν Ἰστρίαν γῆν πορεύεσθαι,

ἐλπίδ' ἔχω κλέος εὑρέσθαι κεν. P. 4, 33 *φάτο δ' Εὐρύπυλος ἔμμεναι.* P. 9, 91 *φατὶ εὐκλεΐξαι* (si recte hunc locum mutavit Schneidewin). fr. 243 *φὰν δ' ἔμμεναι Ζηνὸς υἱοί.* P. 4, 102 *φαμὶ οἴσειν.* N. 7, 102 *οὐ φάσει ἑλκύσαι.* O. 3, 1 *εὔχομαι ἁδεῖν.* P. 4, 293 *εὔχεται ἰδεῖν — ἐκδόσθαι — θιγέμεν.* N. 9, 54 *εὔχομαι κελαδῆσαι τιμαλφεῖν τε.* I. 6, 14 *εὔχεται δέξασθαι.* P. 8, 67 *εὔχομαι βλέπειν.* In his exemplis rogandi significationem habet verbum *εὔχεσθαι,* dicendi vero O. 6, 52 *οὔτ' ἀκοῦσαι οὔτ' ἰδεῖν εὔχοντο.* P. 4, 166 *ὄμνυμι προήσειν.* N. 7, 70 *ἀπομνύω μὴ ὄρσαι.* O. 1, 103 *πέποιθα μή τινα δαιδαλωσέμεν.* P. 4, 222 *καταίνησαν γάμον μῖξαι.* N. 1, 14 *κατένευσεν ὀρθώσειν.* P. 11, 41 *συνετίθευ παρέχειν.* N. 8, 8 *λιτάνευον ἰδεῖν.* N. 10, 39 *ἀξιωθείην κεν μὴ κρύπτειν φάος.*

3) Post verba, quæ *actionem* significant, qua *alios* ad aliquid faciendum impellimus, infinitivus adhibetur ad id significandum, quod factum volumus.

O. 6, 32 *ἐκέλευσεν δόμεν.* P. 9, 115 *ἐκέλευσεν διακρῖναι.* N. 4, 80 *εἴ με κελεύεις θέμεν.* O. 7, 64 *ἐκέλευσεν Λάχεσιν χεῖρας ἀντεῖναι — μὴ παρφάμεν, ἀλλὰ νεῦσαι.* O. 13, 79 *πιθέσθαι κελήσατό μιν καὶ θέμεν.* O. 6, 70 *θέσθαι κέλευσεν.* P. 4, 159 *κέλεται κομίξαι δέρμα τε ἄγειν.* (Hoc uno loco cum infinitivo præsentis conjunctum est *κελεύω,* alias semper cum aoristo). I. 6, 37 *κελήσατο ἄρξαι.* fr. 5 *κέλοντο ὄρσαι.* O. 3, 38 *ὀτρύνει φάμεν.* O. 6, 88 *ὄτρυνον κελαδῆσαι γνῶναί τε.* P. 4, 40 *ὤτρυνον θεραπόντεσσιν φυλάξαι νιν.* 164 *ὀτρύνει με τεύχειν.* N. 1, 7 *ὀτρύνει ζεῦξαι.* N. 9, 20 *στείχειν ἐπώτρυνε.* O. 11, 24 *ὦρσαν ἀεῖσαι.* O. 13, 12 *γλῶσσαν ὀρνύει λέγειν.* P. 4, 170 *ὤρνυεν κάρυκας πλόον φαινέμεν.* P. 9, 66 *ἔντυεν κραίνειν.* N. 9, 36 *ἔντυεν ἀμύνειν.* O. 3, 36 *τοῖς ἐπέτραπεν ἀγῶνα νέμειν.* fr. 122 *ὑμῖν ἔπορεν ὥρας καρπὸν δρέπεσθαι.* O. 1, 30 *καὶ ἄπιστον ἐμήσατο πιστὸν ἔμμεναι.* P. 11, 23 *ἔκνισεν ὄρσαι χόλον.* P. 3, 56 *ἔτραπε κομίσαι* P. 9, 43 *ἔτραπε παρφάμεν.* P. 4, 19 *κεῖνος ὄρνις ἐκτελευτάσει μεγαλᾶν πολίων ματρόπολιν Θήραν γενέσθαι.* O. 7, 50 *ὤπασε κρατεῖν.* I. 4, 38 *ἔφρασε λοιποῖς ἀθύρειν.* I. 2, 9 *ἐφίητι φυλάξαι.* N. 6, 8 *ἄμμι πότμος ἔγραψε δραμεῖν.* O. 5,

20 *αἰτήσων (σε) πόλιν δαιδάλλειν.* N. 9, 30 *αἰτέω σε ὀπάζειν — — ἐπιμῖξαι.* fr. 116 *καλεῖ με χορεῦσαι.* P. 11, 8 *καλεῖ συνίμεν.* P. 5, 124 *εὔχομαί νιν τοῦτο δόμεν γέρας ἔπι Βάττου γένει.* P. 4, 207 *λίσσοντο δεσπόταν ἐκφυγεῖν κινηθμόν.* P. 4, 54 *τὸν Φοῖβος ἀμνάσει ἀγαγεῖν.* 165 *προήσειν μοναρχεῖν καὶ βασιλευέμεν.* O. 7, 40 *ἔντειλεν φυλάξασθαι.* P. 3, 65 *πίθον κέν νιν παρασχεῖν.* P. 4, 200 *κάρυξε αὐτοῖς ἐμβαλεῖν.* 61 *σὲ χαίρειν αὐδάσαισα.* O. 6, 92 *εἰπὸν μεμνᾶσθαι.* P. 9, 119 *εἶπε δ' ἀπάγεσθαι.* 95 *αἰνεῖν καὶ τὸν ἐχθρὸν ἔννεπεν.* N. 3, 75 *φρονεῖν ἐνέπει.* I. 6, 17 *Κλωθὼ προσεννέπω ἑσπέσθαι.* N. 3, 28 *Αἰακῷ σε φαμὶ Μοῖσαν φέρειν.* Hic in extremis habes aliquot dicendi verba jubendi vi prædita.

Post eadem verba in *passivo* ad subjectum relatus ponitur infinitivus. I. 8, 5 *αἰτέομαι καλέσαι.* N. 4, 35 *ἴϋγγι δ' ἕλκομαι ἦτορ νεομηνίᾳ θιγέμεν.*

His verbis cognata sunt ea, quæ *impediendi* significationem habent. P. 4, 33 *κώλυεν μεῖναι.* N. 4, 33 *ἐξενέπειν ἐρύκει με τεθμός.* N. 11, 23 *ἐλπίδες γονέων παιδὸς βίαν ἔσχον πειρᾶσθαι ἄθλων.* I. 1, 60 *πάντα ἐξειπεῖν ἀφαιρεῖται ὕμνος.* O. 9, 78 *παραγορεῖτο μὴ ταξιοῦσθαι.* fr. 229 *νικώμενοι γὰρ ἄνδρες ἀγρυξίᾳ δέδενται οὐ φίλων ἐναντίον ἐλθεῖν.*

4) Post verba, quæ significant *facere* aliquem aliquid, mittere aliquem in aliquem locum, eligere, accipere aliquem ad aliquid, dare alicui aliquid, et cognata ponitur infinitivus ad id significandum, quod facere debet is, quem mittimus, eligimus cet. ut *finiti* verbi *objectum infinitivi subjectum* sit.

P. 9, 57 *χθονὸς αἶσαν συντελέθειν δωρήσεται.* N. 1, 24 *λέλογχε δὲ μεμφομένοις ἐσλοὺς ὕδωρ κάπνῳ φέρειν ἀντίον* »contra vituperatores nactus est bonos viros, qui aquam ad fumum exstinguendum afferant«, ut vulgo hunc locum interpretantur recentiores. Quod si Aristarchum sequimur, qui *λέλογχε* impersonaliter positum existimat, ut vertendum sit: »iis, qui bonos viros vituperant, contingit, ut contra fumum aquam ferant«, tum ad exempla pag. 1 hic locus est referendus. P. 9, 7 *θῆκέ νιν δέσποιναν, ῥίζαν ἀπείρου τρίταν οἰκεῖν.* N. 7, 29 *ὃν Μενέλᾳ δάμαρτα κομίσαι πόρευσαν Ζεφύροιο πομπαὶ πρὸς Ἴλου πόλιν.* et fortasse I. 6, 45 *νῦν*

σε λίσσομαι παῖδα θρασὺν ἐξ Ἐριβοίας ἀνδρὶ τῷδε, ξεῖνον ἀμὸν μοιρίδιον τελέσαι. Boeckh: expeto a te huic viro filium, qui hospitem meum beatum reddat. Sed offendit et *λίσσομαι* cum duplici accusativo et *μοιρίδιον* pro eo quod est beatum positum, quod num aliis exemplis confirmari possit nescio. Valde probabilis videtur Bergkii correctio: *νῦν σε λίσσομαι παίδα θρασὺν ἐξ Ἐριβοίας ἄνδρα τόνδε, ξεῖνον ἀμὸν, μοιρίδιον τελέσαι.* Huc etiam referendæ sunt constructiones, qualis est Homerica illa *δῶκε ξεινήιον εἶναι* (vid. Krüger II, 55, 3, 21). Ejus generis exempla apud Pindarum hæc sunt: O. 9, 63 *μάτρωος δ' ἐκάλεσσέ μιν ἰσώνυμον ἔμμεν.* P. 5, 90 *εὐθύτομον κατέθηκεν ἱππόκροτον ἔμμεν ὁδόν* (viam struxit, quæ in pompis Apollineis ab equis pulsaretur). P. 9, 118 *αὐτὰν στᾶσε τέλος ἔμμεν.* fr. 30 *Θέμιν Μοῖραι ἄγον ἄλοχον Διὸς ἔμμεν.* cfr. O. 1, 30.

5) Verbis quæ *dandi* vel *accipiendi* notionem habent, ad finem significandum, propter quem damus vel accipimus aliquid, additur infinitivus ita, ut *finiti* verbi *objectum* idem *infinitivi objectum* sit.

O. 6, 33 *ἥρωι πορσαίνειν δόμεν βρέφος.* 34 *λάχε τ' Ἀλφεὸν οἰκεῖν.* O. 13, 106 *Δὶ τοῦτ' ἐκδώσομεν πράσσειν.* P. 2, 57 *τὺ δὲ σάφα νιν ἔχεις ἐλευθέρᾳ φρενὶ πεπαρεῖν.* P. 3, 45 *πόρε νιν Κενταύρῳ διδάξαι.* P. 4, 115 *δῶκαν Χείρωνι τράφεν.* 259 *ἔπορε Λιβύας πεδίον ὀφέλλειν, ἄστυ διανέμειν.* P. 12, 22 *ἀλλά νιν εὗροισ' ἀνδράσι θνατοῖς ἔχειν.* O. 9, 66 *ὤπασε λαὸν διαιτᾶν.* I. 5, 47 *γλῶσσα τοξεύματ' ἔχει κελαρύσαι.* O. 13, 11 *ἔχω καλὰ φράσαι.* O. 9, 75 *ὥστ' ἔμφρονι δεῖξαι μαθεῖν Πατρόκλου βιατὰν νόον.* P. 9, 64 *θήσονταί νιν ἀθάνατον —— τοῖς δ' Ἀρισταῖον καλεῖν.* I. 2, 15 *Ποσειδάων αὐτῷ στεφάνωμα κόμᾳ πέμπεν ἀναδεῖσθαι* (misit ei coronam, quam crinibus illigaret). P. 5, 118 *διδοῖτ' ἔχειν* (sc. *δύναμιν*) et omisso objecto N. 10, 26 *Μοίσαισιν ἔδωκ' ἀρόσαι.*

Interdum post talia verba variatur structura ita, ut finiti verbi objectum ad infinitivum *dativo* casu subaudiendum sit, velut P. 4, 221 *ἀντίτομα ὀδυνᾶν δῶκε χρίεσθαι.* P. 2, 67 *βουλαὶ ἐμοὶ ἔπος σε ἐπαινεῖν παρέχοντι.*

Eodem modo passivi verbi subjectum infinitivi objectum est. I. 5, 44 *τετείχισται πύργος ὑψηλαῖς ἀρεταῖς ἀναβαίνειν*. Boeckh: munita est turris, quam excelsis virtutibus escendant. Dissen vero *ὑψηλαῖς ἀναβαίνειν* conjungit vertens: arduis accessu, inaccessis.

Interdum ad præcedentem dativum refertur infinitivus, ut dativus ille infinitivi subjectum sit. O. 1, 8 *ὅθεν ὕμνος ἀμφιβάλλεται σοφῶν μητίεσσι, κελαδεῖν Κρόνου παῖδα*. O. 3, 4 *Μοῖσα παρέστα* (vel *παρίστα*) *μοι νεοσίγαλον εὑρόντι τρόπον Δωρίῳ φωνὰν ἐναρμόξαι πεδίλῳ*.

Omnino ad enuntiationem aliquam ita addi potest infinitivus, ut id significet, quod ex illa enuntiatione sequitur, ubi pedestris orationis scriptores *ὥστε* utuntur.

I. 3, 9 *ἔστι διδύμων ἄθλων Μελίσσῳ μοῖρα, πρὸς εὐφροσύναν τρέψαι ἦτορ*. P. 4, 185 *πόθον δ' ἔνδαιεν Ἥρα, μή τινα λειπόμενον μένειν, ἀλλὰ φάρμακον εὑρέσθαι*. N. 3, 31 *ποτίφορον κόσμον ἔλαχες, γλυκύ τι γαρυέμεν*. P. 4, 145 *Μοῖραι δ' ἀφίσταντ' εἴ τις ἔχθρα πέλει ὁμογόνοις, αἰδῶ καλύψαι*. »Parcæ vero aversantur, si qua simultas intercedit cognatis, pudorem ut posuerint». Boeckh, quem sequendum censeo. Neque enim, consideratis præcedentibus exemplis, e quibus præsertim consimile est I. 3, 9, omissionem vocis *ὥστε* nimis duram visum iri arbitror. Dissen vertit: Parcæ secedunt — — ad pudorem suum occultandum. In qua explicatione, alioqui perpulchra, offendit *καλύψαι* pro eo quod est *καλύψασθαι* positum. Fortasse etiam huc adnumerandum est O. 1, 40 *τότ' Ἀγλαοτρίαιναν ἁρπάσαι δαμέντα φρένας ἱμέρῳ χρυσέαισιν ἀν' ἵπποις ὕπατον εὐρυτίμου ποτὶ δῶμα Διὸς μεταβᾶσαι*. »ita amore captus, ut eum in Jovis domum transportaret», Boeckh. Erdmann (de Pindari usu syntactico p. 73) conjungit *ἱμέρῳ μεταβᾶσαι*. Sed maxime arridet Bergkii correctio, *μεταβάσαντ'* ibi scribentis.

7) Ad præcedentem aliquam vocem vel sententiam planius explicandam additur infinitivus *(epexegeticus)*.

O. 1, 69 *ἑτοῖμον ἀνεφρόντισεν γάμον, — — Ἱπποδάμειαν σχεθέμεν*. O. 3, 6 *πράσσοντί με τοῦτο χρέος — — συμμῖξαι*. O. 6, 65 *ὤπασε θησαυρὸν δίδυμον, τόκα μὲν φωνὰν ἀκοῦ-*

σαι, εὖτ' ἂν δὲ ἐλθὼν Ἡρακλέης πατρὶ ἑορτὰν κτίσῃ, τότ' αὖ χρησιήριον θέσθαι κέλευσεν. O. 2. 92 *αὐδάσομαι ἐνόρκιον λόγον, τεκεῖν μή τινα πόλιν ἄνδρα μᾶλλον εὐεργέταν.* P. 4, 73 *μάντευμα — — τὸν μονοκρήπιδα πάντως ἐν φυλακᾷ σχεθέμεν.* 288 *φαντὶ δ' ἔμμεν τοῦτ' ἀνιαρότατον, καλὰ γίνωσκοντ' ἐκτὸς ἔχειν πόδα.* N. 3, 29 *δίκας ἄωτος, ἐσλὸς* (= *ἐσλοὺς*) *αἰνεῖν.* (Bergk, cui dubia videtur istiusmodi correptio apud Pindarum, scribit: *ἔθνος αἰνεῖν*). N. 7, 50 *θρασύ μοι τόδ', εἰπεῖν,* hæc mihi audacia est, ut dicam. P. 9, 40 *τοῦτο αἰδέονται — — τυχεῖν.* P. 2, 21 *Ἰξίονα φαντὶ ταῦτα λέγειν, τὸν εὐεργέταν τίνεσθαι.* N. 9, 6 *ἔστι δέ τις λόγος ἀνθρώπων τετελεσμένον ἐσθλὸν μὴ σιγᾷ καλύψαι* et P. 6, 23, qui locus longior est, quam ut hic adscribatur.

8) Cum *substantivis* ita conjungitur infinitivus, ut *genetivi* vicem obtineat. P. 9, 104 *χρέος ἐγεῖραι ἀοιδάν.* N. 6, 51 *πρόσοδοι κοσμεῖν.* I. 4, 2 *εὐμαχανίαν διώκειν.* P. 3, 111 *ἐλπίδ' ἔχω κλέος εὑρέσθαι κεν.* P. 10, 17 *ἕποιτο μοῖρα πλοῦτον ἀνθεῖν σφίσιν.* (De constructione, quæ est O. 3, 33 *τῶν νιν ἵμερος ἔσχεν — — φυτεῦσαι* vide Madvigii Synt. Græc. § 153).

9) Cum *adjectivis* ita conjungi potest infinitivus, ut is vel id, cui additum est adjectivum, infinitivi aut subjectum aut objectum sit. Illius generis exempla hæc sunt: O. 6, 17 *ἀγαθὸς δουρὶ μάρνασθαι.* 100 *ἀγαθαὶ ἀπεσκίμφθαι δύ' ἄγκυραι.* O. 11, 9 *δυνατὸς λῦσαι.* N. 2, 14 *δυνατὸς θρέψαι.* N. 6, 37 *δυνατὸς παρέχειν.* N. 9, 37 *παῦροι δυνατοὶ βουλεῦσαι.* I. 7, 44 *βραχὺς ἐξικέσθαι.* N. 10, 19 *βραχύ μοι στόμα ἀναγήσασθαι.* I. 4, 51 *συμπεσεῖν βαρύς.* N. 7, 76 *τραχὺς καταθέμεν.* O. 9, 80 *εὑρησιεπὴς ἀναγεῖσθαι* vel *πρόσφορος ἀναγεῖσθαι.* hoc modo Tafel, illo Boeckh verba conjungit. P. 4, 139 *ὠκύτεραι αἰνῆσαι.* P. 8, 29 *ἄσχολος ἀναθέμεν.* I. 3, 3 *ἄξιος μεμῖχθαι.* N. 10, 79 *πιστοὶ μεταλαμβάνειν.* et fortasse P. 8, 74 *πολλοῖς σοφὸς δοκεῖ βίον κορυσσέμεν* (Bergk. *σοφοῖς*).

Alterius generis hæc sunt exempla:

O. 8, 19 *ἐσορᾶν καλός.* P. 7, 7 *ἐπιφανέστερος πυθέσθαι.* P. 11, 26 *καλύψαι ἀμάχανον* O. 7, 25 *τοῦτο δ' ἀμάχανον*

εὑρεῖν ὅ, τι φέρτατον ἀνδρὶ τυχεῖν. O. 11, 40 ἀποθέσθ' ἄπορον. N. 3, 30 κρέσσονες φέρειν. N. 4, 94 ἀπάλαιστος ἕλκειν. N. 5, 18 σοφώτατον νοῆσαι. N. 10, 20 βαρὺς ἀντιάσαι. I. 4, 50 ὀνοτὸς ἰδέσθαι. I. 7, 22 σθένει τ' ἔκπαγλος ἰδεῖν τε μορφάεις. O. 13, 13 ἄμαχον κρύψαι. 48 νοῆσαι δὲ καιρὸς ἄριστος. P. 1, 26 θαυμάσιον προσιδέσθαι, θαῦμα δὲ καὶ ἀκοῦσαι. P. 6, 52 γλυκεῖα φρὴν ὁμιλεῖν. N. 10, 72 χαλεπὰ δ' ἔρις ἀνθρώποις ὁμιλεῖν κρεσσόνων. I. 2, 37 αἰδοῖος ἦν ἀστοῖς ὁμιλεῖν. P. 10, 48 ἐμοὶ δὲ θαυμάσαι, θεῶν τελεσάντων, οὐδέν ποτε φαίνεται ἔμμεν ἄπιστον. ἄπιστον θαυμάσαι, incredibile ad mirandum i. e. adeo incredibile, ut id cum admiratione accipere nolis, ut interpretor cum Boeckhio. Conferri potest dictum Pythagoræ apud Iambl. Protr. p. 324, 360. περὶ θεῶν μηδὲν θαυμαστὸν ἀπίστει. Erdmann (l. c. p. 70) vertit: tam incredibile, ut mirer. Tunc igitur poëta diceret nihil se admirari eorum, quæ dii facerent, quæ sententia num pindarica sit, jure dubitari posse videtur. Bergk post θαυμάσαι interpungit, ut fecerunt jam antiquissimi aliquot editores, sed tunc satis jejuna fit sententia. N. 6, 9 τεκμαίρει καί νυν Ἀλκιμίδα τὸ συγγενὲς, ἰδεῖν ἄγχι καρποφόροις ἀρούραις. »Argumento est Alcimidæ gens, conspectu similis arvis frugiferis«. Ita enim lego, Hartungium et Bergkium secutus. ἄγχι ibi pro adjectivo positum. τεκμαίρει eodem modo sine objecto positum est O. 6, 73, τεκμαίρει χρῆμ' ἕκαστον.

Interdum ita cum adjectivis conjungitur infinitivus, ut significet, quem ad finem adjectivi subjecto utatur aliquis. (Madv. Synt. § 150, b) fr. 168 ἦν δὲ ἰδόντα διακρίνειν πολλὸς ἐν καιρῷ χρόνος. ὁ χρόνος πολλὸς ἦν διακρίνειν, longum erat temporis spatium, in quo discerneres. P. 7, 1 κάλλιστον προοίμιον κρηπῖδ' ἀοιδᾶν βαλέσθαι, pulcherrimum prooemium, quo jaciatur fundamentum carminum. fr. 108 εὐθεῖα κέλευθος ἀρετὰν ἑλεῖν, recta est via ad virtutem adipiscendam, vel qua virtutem adipiscaris.

Post comparativum et ἤ ponitur ὡς cum infinitivo O. 13, 113 μάσσον' ἢ ὡς ἰδέμεν.

10) ὥστε cum infinitivo significat, quid ex præcedente sententia consequatur. O. 9, 74 ὥστε δεῖξαι μαθεῖν. N. 5, 1

οὐκ ἀνδριαντοποιός εἰμ' ὥστε ἐργάζεσθαι ἀγάλματα. 50 *εἰ δὲ Θεμίστιον ἵκεις ὥστ' ἀείδειν.* 35 *κατένευσέν οἱ Ζεὺς ὥστε πράξειν ἄκοιτιν,* ubi abundat illud *ὥστε.* Potuerat enim *κατένευσεν* cum solo infinitivo conjungere ut N. 1, 14.

ὥστε cum finito verbo positum nusquam apud Pindarum invenitur.

11) *Πρίν* cum infinitivo his locis, et semper quidem post affirmantem sententiam, positum est:

P. 2, 91 *ἐνέπαξαν ἕλκος ἑᾷ πρόσθε καρδίᾳ, πρὶν τυχεῖν.* P. 3, 8 *τὸν — — πρὶν τελέσσαι, κατέβα.* P. 9, 113 *εὗρεν, πρὶν μέσον ἆμαρ ἑλεῖν, ὠκύτατον γάμον.* N. 7, 73 *ἐξέπεμψεν, πρὶν ἀελίῳ γυῖον ἐμπεσεῖν.* N. 8, 19 *ἵσταμαι ἀμπνέων πρίν τι φάμεν.* 50 *ἦν ἐπικώμιος ὕμνος καὶ πρὶν γενέσθαι τὰν Ἀδράστου τάν τε Καδμείων ἔριν.* N. 9, 25 *κρύψεν, πρὶν τυπέντα αἰσχυνθῆμεν.* I. 4, 31, *ἔστιν δ' ἀφάνεια τύχας, πρὶν τέλος ἄκρον ἱκέσθαι.* *πρίν* cum finito verbo his locis conjunxit Pindarus: O. 9, 57 — — *πρὶν Ὀλύμπιος ἁγεμὼν μίχθη καὶ ἔνεικεν.* O. 13, 65 *πόλλ' ἔπαθεν, πρίν γέ οἱ Παλλὰς χαλινὸν ἤνεγκε.* N. 4, 28 *πόρθησε — — οὐ πρὶν ἕλεν.* Sive igitur cum infinitivo, sive cum finito verbo *πρίν* conjunxit, semper aoristo usus est.

12) Jubendi vel vetandi significatione *absolute* usurpatur infinitivus. O. 6, 63 *δεῦρο ἴμεν* (ibi *ἴμεν* cum præcedente *ὄρσο* conjungit Erdmann l. c. p. 71). I. 4, 12 *καὶ μηκέτι μακροτέραν σπεύδειν ἀρετάν.* (P. 8, 78 *μέτρῳ καταβαίνειν* legit Bergk. P. 5, 27 et P. 11, 42. e Mommsenii sententia huc pertinent).

In precibus item absolute ponitur infinitivus. Quæ constructio ita explicanda videtur, ut imperativum *δός* vel simile quoddam verbum omissum existimemus. O. 13, 114 *ἄνα, κούφοισιν ἐκνεῦσαι ποσίν.* (Bergkium si sequemur, qui *ἄνα* ibi exhortantis esse existimat, hic locus ad præcedentia exempla erit referendus. P. 1, 67 *Ζεῦ τέλει' αἰεὶ δὲ τοιαύταν αἶσαν διακρίνειν ἔτυμον λόγον ἀνθρώπων,* utinam verax hominum sermo talem sortem civibus et regibus adjudicet (Boeckh). Locus difficilis et fortasse corruptus. N. 11, 10 *ἀλλὰ σὺν δόξᾳ τέλος δωδεκάμηνον περᾶσαι σὺν ἀτρώτῳ κραδίᾳ,*

ubi Dissen *περᾶσαί νιν* legi voluit. Libri *περάσαι* habent. Horum igitur exemplorum nullum omni caret dubitatione.

13) *Nominativum cum infinitivo* uno loco adhibuit Pindarus. O. 7, 62 *εἶπέ τιν' αὐτὸς ὁρᾶν γαῖαν.* Exempla, ubi omissum est subjectum, vid. pag. 5.

14) Quomodo solus infinitivus, item *accusativus cum infinitivo* conjungitur cum verbis locutionibusque impersonalibus ita, ut *subjecti* locum obtineat.

O. 1, 100 *ἐμὲ δὲ στεφανῶσαι κεῖνον χρή.* 115 *εἴη σέ τε πατεῖν, ἐμέ τε ὁμιλεῖν.* O. 2, 46 *πρέπει τὸν Αἰνησιδάμου τυγχανέμεν.* O. 6, 28 *δεῖ μ' ἐλθεῖν.* O. 8, 74 *ἐμὲ χρὴ φράσαι.* O. 13, 94 *ἐμὲ οὐ χρὴ καρτύνειν.* P. 2, 53 *ἐμὲ δὲ χρεὼν φεύγειν.* 96 *εἴη με ὁμιλεῖν.* P. 3, 2 *εἰ χρεὼν τοῦτ' εὔξασθαι.* P. 4, 1 *χρή σε στᾶμεν.* 141 *ἐμὲ χρὴ καὶ σὲ ὑφαίνειν ὄλβον.* P. 5, 104 *τὸν πρέπει ἀπύειν.* N. 5, 49 *χρὴ δ' ἀπ' Ἀθανᾶν τέκτον' ἀθληταῖσιν ἔμμεν.* 7, 44 *ἐχρῆν δέ τιν' ἔμμεναι — — οἰκεῖν τε.* N. 11, 17 *ἐν λόγοις ἀστῶν νιν αἰνεῖσθαι χρεών.* I. 8, 16 *χρὴ δ' ἀγαθὰν ἐλπίδ' ἀνδρὶ μέλειν.* I. 1, 64 *εἴη μιν φράξαι χεῖρα.* N. 2, 6 *ὀφείλει Ἰσθμιάδων δρέπεσθαι ἄωτον ἐν Πυθίοισί τε νικᾶν Τιμονόου παῖδ'· ἔστι δ' ἐοικὸς — — μὴ τηλόθεν Ὠαρίων' ἀνεῖσθαι.* O. 8, 33 *ἦν νιν πεπρωμένον ἀμπνεῦσαι καπνόν.* I. 8, 35 *πεπρωμένον ἦν φέρτερον γόνον ἄνακτα πατρὸς τεκεῖν ποντίαν θεόν.* P. 2, 81 *ἀδύνατα δ' ἔπος ἐκβαλεῖν κραταιὸν δόλιον ἀστόν.* P. 9, 42 *τὸν οὐ θεμιτὸν ψεύδει θιγεῖν.* N. 7, 55 *τυχεῖν δ' ἕν' ἀδύνατον.* P. 1, 33 *πρῶτα χάρις πομπαῖον ἐλθεῖν οὖρον.* P. 4, 71 *θέσφατον ἦν Πελίαν θανέμεν.*

15) *Objecti* loco ponitur accusativus cum infinitivo post verba, quæ dicendi vel sentiendi notionem habent.

O. 3, 39 *φάμεν ἐλθεῖν κῦδος.* O. 6, 49 *Φοίβου γὰρ αὐτὸν φᾶ γεγάκειν.* O. 7, 55 *φαντὶ οὔπω φανερὰν Ῥόδον ἔμμεν, κεκρύφθαι δέ.* P. 1, 52 *φαντὶ ἥρωας ἐλθεῖν.* P. 2, 21 *Ἰξίονα φαντὶ ταῦτα λέγειν, τίνεσθαι.* 64 *φαμί σε δόξαν εὑρεῖν.* P. 4, 14 *φαμὶ Ἐπάφοιο κόραν ῥίζαν φυτεύσεσθαι.* 88 *φαντὶ θανεῖν Ἰφιμεδείας παῖδας.* 278 *ἄγγελον ἐσλὸν ἔφα τιμὰν πράγματι φέρειν.* 287 *φαντὶ δ' ἔμμεν τοῦτ' ἀνιαρότατον.* P. 6, 21 *φαντὶ Φιλύρας υἱὸν Πηλεΐδα παραινεῖν.* P.

7, 20 φαντὶ οὕτω κεν εὐδαιμονίαν τὰ καὶ τὰ φέρεσθαι. N. 1, 66 φᾶσέ νιν δώσειν μόρῳ, καὶ πεφύρσεσθαι κόμαν αὐτὸν μὰν σεμνὸν αἰνήσειν δόμον. P. 12, 17 τὸν ἀπὸ χρυσοῦ φαμεν ἔμμεναι. N. 7, 87 φαῖμέν κε γείτον' ἔμμεναι γείτονι χάρμα. I. 6, 20 φαμὶ τέθμιόν μοι ἔμμεν ῥαινέμεν. 72 φαίης κέ νιν ἔμμεν ἀκόναν. I. 8, 51 φαντὶ ξύν' ἀλέγειν γάμον ἄνακτας. O. 2, 27 λέγοντι βίοτον ἄφθιτον Ἰνοῖ τετάχθαι. O. 9, 50 λέγοντι χθόνα κατακλύσαι ὕδατος σθένος, ἀλλὰ ἀνάπωτιν ἄντλον ἑλεῖν. P. 2, 59 εἴ λέγει ἕτερόν τινα γενέσθαι ὑπέρτερον. N. 7, 84 λέγοντί νιν φυτεῦσαι. P. 4, 97 ποίαν γαῖαν εὔχεαι πατρίδ' ἔμμεν. O. 13, 61 ἐξεύχετ' ἐν ἄστεϊ Πειράνας κλᾶρον ἔμμεν. O. 1, 36 σὲ δ' ἀντία προτέρων φθέγξομαι — — Ἀγλαοτρίαιναν ἅρπασαι. O. 2, 92 αὐδάσομαι ἐνόρκιον λόγον — — τεκεῖν μή τινα πόλιν ἄνδρα μᾶλλον εὐεργέταν. O. 6, 56 κατεφάμιξέν μιν καλεῖσθαι. O. 9, 109 ὦρυσαι τόνδ' ἀνέρα γεγάμεν εὔχειρα. I. 4, 25 ἅρμα καρύξαισα νικᾶν. O. 7, 66 νεῦσαί μιν ἑᾷ κεφαλᾷ γέρας ἔσσεσθαι. N. 5, 52 φθέγξαι νιν ἑλεῖν ἀρετάν. I. 5, 59 αἰνέω Πυθέαν εὐθυπορῆσαι. O. 5, 20 αἰτήσων σε φέρειν γῆρας εὔθυμον. P. 3, 1 ἤθελον Χείρωνά κε ζώειν — — ἄρχειν τε. P. 4, 109 πεύθομαι Πελίαν ἀποσυλᾶσαι. 38 πεύθομαι αὐτὰν βᾶμεν. N. 4, 77 πάτραν ἀκούομεν πρόπολον ἔμμεναι. N. 7, 20 πλέον' ἔλπομαι λόγον γενέσθαι. fr. 61 τί δ' ἔλπεαι σοφίαν ἔμμεναι. P. 1, 36 δόξαν φέρει ἔσσεσθαί νιν ὀνομαστάν. Et omisso infinitivi subjecto: O. 8, 86 εὔχομαι μὴ θέμεν. O. 10, 16 ἐγγυάσομαι μὴ ἀφίξεσθαι. P. 4, 243 ἤλπετο οὐκέτι πράξασθαι [1]). P. 9, 99 εὔχοντο πόσιν ἔμμεν. N. 9, 6 ἔστι τις λόγος μὴ καλύψαι. I. 8, 31 ἄλοχον θέλων ἑκάτερος ἑὰν ἔμμεν [2]).

---

[1]) Hermannus contra librorum omnium auctoritatem πράξεσθαι corrigit, quod nullo modo necessarium esse exemplis demonstratur, quæ p. 5 attuli, ubi quater ἔλπομαι cum infinitivo aoristi, bis cum præsentis conjunctum vides. ἔλπομαι opinandi significatione positum paulo supra legitur.

[2]) His exemplis manifesto refutatur L. Schmidt, qui in libro, qui inscribitur Pindars Leben und Dichtung, p. 93 Pindarum infinitivi subjectum ita omisisse negat.

Passivæ ejusmodi verborum constructionis hæc sunt exempla. P. 3, 88 *λέγονται σχεῖν*. N. 6, 63 *λέγεται δονεῖν*. N. 9, 39 *λέγεται κλέος ἀνθῆσαι*. O, 6, 29 *ἃ λέγεται τεκεῖν*.

16) Ubi ad infinitivum *negatione* opus est, sæpissime *μή* utitur Pindarus et semper quidem ubi jubendi vel optandi potestas in sententia inest. O. 7, 64 *ἐκέλευσεν Λάχεσιν μὴ παρφάμεν*. O. 9, 78 *παραγορεῖτο μὴ ταξιοῦσθαι*. N. 9, 6 *ἔστι δέ τις λόγος τετελεσμένον ἐσλὸν μὴ σιγᾷ καλύψαι*. P. 6, 23 *φαντὶ Φιλύρας υἱὸν Πηλεΐδᾳ παραινεῖν ταύτας μή ποτε τιμᾶς ἀμείρειν γονέων βίον*. I. 4, 12 *καὶ μή ποτε μακροτέραν σπεύδειν ἀρετάν*. O. 8, 86 *εὔχομαι μὴ θέμεν*. N. 10, 39 *ἀξιωθείην κεν μὴ κρύπτειν φάος*. Item ubi articulum habet infinitivus. O. 8, 59 *τὸ μὴ προμαθεῖν*. Post impersonales locutiones *μή* habes I. 1, 43 *χρὴ μὴ φέρειν*. N. 2, 12 *ἔστι δ' ἐοικὸς μὴ τηλόθεν Ὠαρίων' ἀνεῖσθαι*. O. 8, 24 *διακρίνειν μὴ παρὰ καιρὸν δυσπαλές*. *Οὐκ* habes P. 2, 88 *χρὴ οὐκ ἐρίζειν*. Post dicendi et sentiendi verba *μή* est P. 1, 44 *ἔλπομαι μὴ βαλεῖν*. N. 7, 70 *ἀπομνύω μὴ ὄρσαι*. O. 2, 92 *ἐνόρκιον λόγον τεκεῖν μή τινα πόλιν*. O. 10, 16 *ἐγγυάσομαι μὴ ἀφίξεσθαι* O. 1, 106 *πέποιθα μή τινα δαιδαλωσέμεν*. *Οὐκ* his locis: O. 6, 52 *οὔτ' ἀκοῦσαι οὔτ' ἰδεῖν εὔχοντο*. O. 7, 55 *φαντὶ δ' οὔπω φανερὰν Ῥόδον ἔμμεν*. P. 4, 243 *ἤλπετο οὐκέτι πράξασθαι*. In fine significando adhibetur *μή* P. 4, 185; in rei consequentia significanda *οὐ*. fr. 229 *δέδενται οὐ φίλων ἐναντίον ἐλθεῖν*.

17) *Κέν* cum infinitivo his locis positum est: P. 3, 111 *ἐλπίδ' ἔχω κλέος εὑρέσθαι κεν*. P. 7, 20 *φαντὶ οὕτω κεν εὐδαιμονίαν τὰ καὶ τὰ φέρεσθαι*. O. 1, 109 *ἔτι γλυκυτέραν κεν ἔλπομαι κλεΐξειν*, qui locus memorabilis propter *κέν* cum futuro infinitivi, quem apud atticos scriptores cum *ἄν* conjungi negat Madvig Synt. 173, 2.

18) His locis infinitivus articulum habet: O. 2, 51 *τὸ τυχεῖν*. 97 *τὸ λαλαγῆσαι θέλων*. O. 9, 37 *τὸ λοιδορῆσαι θεοὺς ἐχθρὰ σοφία καὶ τὸ καυχᾶσθαι παρὰ καιρὸν μανίαισιν ὑποκρέκει*. O. 8, 59 *τὸ διδάξασθαι εἰδότι ῥᾴτερον, ἄγνωμον δὲ τὸ μὴ προμαθεῖν*. P. 1, 99 *τὸ δὲ παθεῖν εὖ πρῶτον ἄθλων*. P. 2, 56 *τὸ πλουτεῖν σὺν τύχᾳ πότμου σοφίας ἄριστον*. N. 5, 18

τὸ σιγᾶν πολλάκις ἐστὶ σοφώτατον νοῆσαι. N. 8, 44 *τὸ δ' αὖτις τεὰν ψυχὰν κομίξαι οὔ μοι δυνατόν* (cfr. Krüger II, 2, 50, 6, 3). Vides infinitivum ubique subjectum esse, excepto illo *τὸ λαλαγῆσαι θέλων.* Quam ob rem in dubium vocat illius loci scripturam Erdmann l. c. p. 76. Dignus est qui conferatur locus Sophocleus Oed. Col. 442 *τὸ δρᾶν οὐκ ἠθέλησαν.*

De Diis Pindari.

In omnibus Pindari carminibus animum agnosces deorum reverentia maxime imbutum, qui omnia numine sapientiaque deorum regi semper meminerit, qui omnia, quæcunque bona et felicia hominibus eveniunt, diis semper accepta retulerit. Quotiescunque de diis loquitur, pietatis ubique et religionis plenis utitur verbis. "Hominem, inquit, decet de diis honesta dicere, minor enim fit culpa" [1]). Hoc est, arduum semper et periculosum est de diis aliquid enuntiare, facile enim in errorem incideris; at tamen, si quid omnino de iis est dicendum, pulchra et digna dicere præstat, minor enim sic erit culpa, si quid erraveris. Multa igitur præclare atque egregie dicta de potentia et sapientia deorum in carminibus ejus reperies. "Facile perficit deorum potestas rem, quam desperares et fieri non posse jurares" [2]). "Deus quodcunque vult ad exitum perducit, deus, qui et pernicem aquilam est assecutus et maritimum antevertit delphinum et superborum aliquem fregit hominum, aliis vero decus dedit numquam senescens" [3]). "Deus ex atra nocte candidum excitare lumen potest et nigra caligine purum diei splendorem involvere" [4]). Maxime vero summa vis deorum elucet, si cum hominum infirmitate eam comparaveris. "Unum est hominum, unum deorum genus unaque ex matre spiramus utrique, sejungit tamen eos vis prorsus diversa, ut illi quidem nihil, his vero aëneum coelum firma semper maneat

[1]) O. 1, 35. [2]) O. 13, 83. [3]) P. 2, 49. [4]) Fr. 142.

sedes" [1]). Cumque aliquid molientes deos inducit, quam facile et sine negotio omnia perficiant, ostendere numquam omittit. Sic Apollo, cum rogo imposita cremaretur Coronis, infantem Æsculapium primo gradu ex matris cadavere eripuit, sua sponte flammis deo facientibus viam [2]). Et hæc quidem de potentia deorum. Nec minus splendidis verbis eorum sapientiam ornat. »Si quis insciis diis aliquid se facere posse sperat, fallitur» [3]). Et de Apolline: »mendacia ille non attingit, fallit eum nec deus nec mortalis factis vel consiliis» [4]). Et de eodem deo alio loco: »tu, qui omnium rerum justum finem nosti omnesque vias, quotque folia verno tempore summittat terra, quantaque in mari et fluminibus fluctibus ventorumque impetu volvatur arenæ vis, quidque futurum sit et unde, bene perspicis» [5]). Hujusmodi locis repugnare videbitur, quod in ultimo Isthmio carmine Jovem et Apollinem Themis futura docens inducitur, et quod in septimo Olympico, cum terras sortirentur dii, absentis Solis obliti esse dicuntur et alia ejusdem generis. Sed non nimis premenda sunt talia, quia in fabulis tractandis admodum libere versati sunt græci poetæ et de eadem re interdum aliis locis alia tradiderunt, partim veterem famam secuti, partim pro suo quisque consilio quædam mutantes. Quid ipse senserit poeta, illa ostendunt, quæ in universum de vi

---

[1]) N. 6, 1. Dubitari potest, utrum intelligi debeat: *unum est hominum deorumque genus*, ut explicat Scholiasta, Bulle (De Pindari sapientia p. 9 adn.) aliique, an: *aliud est hominum, aliud deorum genus*, ut hunc locum interpretati sunt Boeckhius et Dissenius. Hic quod postulat, ut sibi opponatur certus locus, ubi repetitum *εἷς* alia quam disiungendi vi adhibitum sit, talem mihi locum invenisse videor in versu illo Orphico: *εἷς Ζεύς, εἷς Ἀΐδης, εἷς Ἥλιος, εἷς Διόνυσος.* (Vid. Lobeck. Aglaoph. I p. 460). De repetito vocabulo *εἷς*, ni fallor, ita statuendum est, ubi prædicativa, quam vocant, potestate ad diversa subjecta referatur, ea ejusdem generis esse significare, ubi vero repetita illa *εἷς* suum quidque spectent prædicatum, inesse iis disjungendi potestatem, velut Eur. Phoen. 1692 *ἓν ἦμαρ μ' ὤλβισ', ἓν δ' ἀπώλεσεν*, et in Sosiphanis versu apud Stobæum p. 111 Grot. (a Klotzio ad illum Euripidis locum allato): *βροτοί, τί σεμνύνεσθε ταῖς ἐξουσίαις, ἃς ἓν τ' ἔδωκε φέγγος, ἓν δ' ἀφείλετο.*

[2]) P. 3, 43. [3]) O. 1, 64. [4]) P. 3, 29. [5]) P. 9, 44.

et natura deorum pronuntiavit. Interdum tamen fieri non potuit, quin in mythis, quales ab antiquis poetis erant traditi, nonnulla ei displicerent ac refingenda viderentur. Sic totam fabulam de coctione Pelopis tamquam foedam et diis indignam improbat [1], et in illo de Coronide mytho, cum ab Hesiodo narratum esset corvum de infidelitate puellæ Delphos nuntium venisse, hanc narrationem prorsus spernit, quia deo sapientissimo corvi ministerio nihil opus fuisse intellexit [2]. Item O. 3, 16 quod Herculem narrat persuadendo ab Hyperboreis impetravisse, ut oleastrum sibi Olympiam apportandum concederent, eo fortasse spectare acute observavit Heimsoeth (N. Rhein. Mus. V, 6), ut antiquiorem aliquem poëtam Pindarus tacite corrigat, qui Herculem oleastro illo vi potitum esse tradiderit. Etiam P. 3, 100, quod Thetis unicum filium peperisse dicitur, tacitam antiquæ fabulæ castigationem inesse suspicatur Boeckhius, cum vulgo plures filios peperisse eosque statim occidisse crederetur. Et ubi imprudens in fabula quadam narranda eo incidit, ut Herculem contra Neptunum Phoebum Orcum pugnasse diceret, ipse se revocat, ne talia loquatur, omnemque rixam et pugnam ab immortalibus segregandam pronuntiat [3]. Ex his vero et talibus locis si quis concludere velit Pindarum omnino popularium suorum de diis opiniones contempsisse et prorsus alius generis numina credidisse, nihil minus verum est [4]. Immo veneratur Pindarus civium suorum deos, tantumque abest, ut in carminibus ejus aliquid insit, quod communi græcorum religioni repugnet, ut etiam vel gravissimus auctor habendus sit, a quo quid de diis statuerint patriæ religioni vel maxime dediti optimi et sapientissimi ejus ætatis homines discamus. Quantaque apud æquales suos floruerit pietatis existimatione, ex honoribus poetæ a Delphico deo concessis possumus judicare [5].

---

[1]) O. 1, 25 et squ. [2]) P. 3, 27. [3]) O. 9, 30 squ.

[4]) Ejusmodi philosophos immaturum sapientiæ fructum carpere existimavit, *ἀτελῆ σοφίας καρπὸν δρέπειν* fr. 209.

[5]) Plut. D. S. N. V. 13.

Quamvis igitur præclara et sublimia multa de diis dixerit, numquam tamen eo processit, ut ab omni parte perfectum sine corpore deum cogitatione comprehenderet. Hominibus multo potentiores sapientiores pulchriores existimavit deos, neque tamen ira et libidinibus vacuos, neque a rebus sensibus subjectis sejunctos, neque unum summum deum credidit. Et si quid mutandum putavit, id potissimum spectavit, ut pulchritudinis et elegantiæ ratio haberetur. Sic illam de coctione Pelopis fabulam respuit, quia deum humana carne vescentem sibi fingere foedum ei videbatur, in ea vero quam ipse proponit narratione pueri amori obnoxium nobis exhibet deum itemque Jovem Ganymedis amore flagravisse narrat. Etiam vulgaris illius de invidia deorum opinionis apud poetam nostrum reperiuntur vestigia, non ita quidem, ut deos hominibus invidere definite dicat, sed precatur, ne magnam hominum felicitatem invidis animis intueantur. »Eorum quæ Græcia habet decorum non exiguam nacti partem ne invidis divinitus missis utantur vicissitudinibus» [1]). »Sine invidia, Juppiter pater, in omne tempus hæc verba accipias» [2]). »Brevi temporis spatio mortalium crescit felicitas eodemque modo humi procidit infesto (deorum) concussa consilio» [3]). "Immortalium ne me conturbet invidia» [4]). »Jovem oro de lætis rebus dissentientem Nemesin ne reddat» [5]). Sed hac etiam in re pium poetæ animum agnoscimus, qui acceptam a majoribus opinionem ita interpretatus est, ut deos nimiam hominum potentiam et felicitatem ideo pervertere statueret, ut modestiam et patientiam mortales discerent. Velut ubi Æsculapium Jovis fulmine ictum narravit, quod mortuum ad vitam resuscitaverat, »mortales, inquit, decet a diis sibi convenientia flagitare, reputantes qualis simus fortunæ» [6]). Et ubi singulis cum bonis bina mala hominibus deos tribuere dicit, sapientes solos id æquo animo ferre posse addit, cum bonis præcipue animum advertant [7]).

---

[1]) P. 10, 19. [2]) O. 13, 24. [3]) P. 8, 92. [4]) I. 7, 39.
[5]) O. 8, 86. [6]) P. 3, 60. [7]) P. 3, 83.

Omnium autem pulcherrimi sunt et poetæ pietatem optime declarant illi loci, ubi omnia bona, non corporis solum et externa, sed etiam virtutem et ingenii vim deorum benevolentia hominibus tribui monet. »Juppiter, a te magnæ virtutes hominibus tribuuntur» [1]). »Lætus hominum exitus et exordium deo moderante procedit» [2]). Et de Apolline: »tribuit citharam datque Musam, quibus vult» [3]). Et de Gratiis: "a vobis læta et dulcia omnia hominibus eveniunt, si pulcher, si sapiens, si splendidus aliquis evadit» [4]). »Umbræ somnium est homo; cum vero divinitus datum venit lumen, fulgens adest splendor et suavis hominum vita» [5]). Cumque omnia bona a diis hominibus tribui putaret, factum est etiam, ut quidquid doctrina et exercitatione adversante natura comparatum esset, valde contemneret. »Optimum est quidquid natura contigit, multi vero acquisitis disciplina virtutibus gloriam sibi parare conati sunt; quod autem non adjuvante deo factum est, præstat præterire silentio» [6]). »Acuens vero eum, qui natura ad virtutem factus est, ad ingentem gloriam adipiscendam dei auxilio impuleris» [7]). »Congenita gloria multum valet aliquis, qui vero disciplinæ nititur subsidiis, contemnendus vir, alias alia spirans, numquam certo incedit pede innumerabilesque virtutes irrita mente contrectat» [8]).

His in universum expositis jam quid de singulis diis ceterisque rebus ad mythologiam pertinentibus a Pindaro traditum sit, videbimus. Ac de theogonia quidem non multa apud eum inveniuntur. Intelligere tamen possumus vulgares fabulas eum esse secutum, quas de origine deorum tradit Hesiodus. Sic Saturni filios deos appellat (P. 3, 94), Saturnum autem Coeli (P. 3, 4), Tellurem vero communem hominum deorumque matrem (N. 6, 1) [9]). Et Telluris qui-

---

[1]) I. 3, 4. [2]) P. 10, 10. [3]) P. 5, 65. [4]) O. 14, 5.
[5]) P. 8, 95. [6]) O. 9, 100. [7]) O. 11, 20. [8]) N. 3, 40.

[9]) Alia hic latere credidit Bulle, de Pindari sapientia p. 7 Etenim loco illo O. 1, 1 nisus Pindarum aquam omnium rerum originem existimasse putat cosmogoniamque amplexum esse Homeri, Il. 14, 201: *Ὠκεανόν τε θεῶν γένεσιν καὶ μητέρα Τηθύν.* Tunc igitur

dem in exponendis Cyrenensium antiquitatibus bis facit mentionem. Fuit enim Creusæ nymphæ mater Tellus, a qua et Peneo natus Hypseus, cujus filia Cyrena. Hujus autem ex Apolline filium Aristæum Horis et Telluri nutriendum tradidit Mercurius (P. 9, 60). Ludos quoque in honorem Telluris Cyrenis actos ex eodem carmine novimus (ἐν βαθυκόλπου Γᾶς ἀέθλοις, 102). Matris igitur officio hic Terram fungentem videmus et eo loco, quo præterea ejus fecit mentionem, matris cognomine eam appellat (Γαῖα μάτηρ O. 7, 38). Et illic quidem una cum Coelo nominatur. Horum liberi erant Titanes, quorum apud Pindarum nominantur Hyperion (O, 7, 89) et Thia (I. 5, 1), Solis parentes, et Coeus (fr. 88, 2) cujus filia Latona, Themis et Mnemosyna, Saturnus denique et Rhea. Inter Saturni filios etiam Chiro Centaurus numeratur (P. 3, 4). Thiam initio quinti carminis Isthmii invocat et auri splendorem, navium equorumque pulchritudinem, ludicrorumque certaminum victoris honorem ejus benevolentiæ attribuit. Cum igitur pulchrarum rerum splendentem adspectum a Thiæ potentia repetiverit, hujus deæ nomen eum a verbo θεᾶσθαι derivasse verisimile est. Quod vero aurum potissimum hic nominat, eam ob rem factum censet Dissenius, quod Chryse Thiæ fuerit cognomen. Quæ conjectura adjecto illo πολυώνυμε confirmari videtur. In Ægina cultam fuisse hanc deam Dissenius opinatur.

Pugnæ illius, qua Titanas superavit Juppiter, aliud nullum apud poetam nostrum exstat vestigium, nisi quod a Jove solutos Titanas narrat (P. 4, 290. Solutos Titanas in scenam produxerat Æschylus, Prom. sol.), qua quidem re

communis deorum hominumque mater hic Tethys esset. Cum autem deos Saturni filios appellaverit, quem Rheæ conjugem dicit O. 2, 85, Saturnum vero Coeli filium, quocum Terram conjungit O. 7, 38, deorum matrem eum Terram habuisse apparet, nisi forte Coelum et Terram Oceani et Tethyos esse liberos contenderis. Cum vero eandem, quam dii, matrem habeant homines, eos quoque Terra oriundos existimavit. Hac in re non usus sum testimonio fragmenti illius, cujus initium est Γᾶ δ' ἄνθρωπον ἀνέδωκε, quoniam id Pindari esse non certum est, licet admodum sit verisimile.

ad placabilem Jovis animum significandum utitur. Eodem pertinet quod in beatorum insulis regnantem exhibet Saturnum (O. 2, 70). Promethei denique et Epimethei, Iapeti Titanis subolis, semel mentio injicitur, neque ita tamen ut illorum fabulam tangat, sed nominibus eorum utitur ad animum providentem aut sero cogitantem et obliviosum significandum (O. 7, 44 et P. 5, 27). Itaque hujus filiam dicit Excusationem (*πρόφασιν*). Frater illorum est Atlas, qui cum coelo luctari dicitur (P. 4, 290).

Vetere illa Titanomachia multo nobilior fuit pugna cum Gigantibus et Typhone. Hunc in antro quodam Ciliciæ natum, centum capitibus præditum, in Tartara dejecit Jovis fulmen, ubi ingenti porrectus spatio jacet, a Cumis in Campania usque ad Ætnam montem, ubi monstrum illud terribiles suos ignis torrentes evomit (vide præclaram illam Ætnæ eruptionis descriptionem P. 1 in.). Et si fides habenda Porphyrio est (de Abst. III p. 251 ed. Rhoer.), in carmine quodam prosodiaco Pindarus deos Typhonem fugientes bestiarum formas induisse tradiderat, quod sine dubio ad Ægyptiæ cujusdam fabulæ similitudinem est fictum (fr. 91).

Cum Gigantibus in campo Phlegræo dii pugnaverunt (N. 1, 67. I. 6, 33). Rex eorum Porphyrio nominatur, qui Apollinis sagittis est interfectus (P. 8, 16), Alcyonea vero, terribilem bellatorem (N. 4, 27), monti similem (I. 6, 33), occidit Hercules, quem in eam pugnam Telamo comes secutus est. Quæ pugna adversus Gigantas semper inter facinora Herculis vel maxime memorabilia numerabatur (N. 7, 90).

Cum Gigantibus animi quandam similitudinem habebant Aloidæ, Otus et Ephialtes, Iphimedia matre prognati, sed eximia pulchritudine excellebant. In Naxo insula mortui sunt (P. 4, 88), et cum in fragmento quodam (fr. 163) eos se mutua cæde interfecisse tradat, apparet Pindarum eam fabulam esse secutum, in qua Diana in cervam mutata inter duos fratres fugiebat, qui eam hastis transfigere cupientes, alter alterum interfecerunt (Schol. P. 4, 156).

De hominum origine nihil aliud Pindarus narrat, nisi quod Terram matrem eorum esse dicit (N. 6, 1). Pindari

vulgo habetur fragmentum lyrici cujusdam carminis, ubi multi *αὐτόχθονες* enumerantur (Poet. lyr. ed. Bergk. 3, 1338), ut appareat ea de re alias apud alios Græciæ populos narrationes fuisse. Magna vero diluvie hominum genus deletum est, Deucalione et Pyrrha solis in Parnasso monte servatis. Unde cum in Locridem descendissent, lapidibus post tergum jactis sibi prolem pepererunt. Isto modo nati homines, *Λαοί* a voce *Λᾶς*, lapis, nominati (O. 9, 45). Fortasse istarum vocum similitudo toti illi fabulæ originem dedit (cfr. Il. XXIV, 611, *λαοὺς δὲ λίθους ποίησε Κρονίων*).

Antequam ad singulos deos tractandos transeo, illud monendum videtur *θεοῦ* et *δαίμονος* vocabulis Pindarum sæpe uti ad vim quandam divinam significandam, cum certum aliquem deum nominare non possit. Illud tamen inter istas voces discrimen intercedit, quod *θεός* adhiberi potest, ubicunque de diis sermo est, *δαίμων* præcipue, cum de rebus agitur, ubi numen et providentia deorum appareat. Sic culpæ auctor nominatur Numen infestum (*δαίμων ἕτερος* P. 3, 34. cfr. N. 5, 16), nec non bona fortuna *δαίμονος* est donum (P. 8, 76. 10, 10, 12, 30. I. 6, 12). Hinc ad aliam venimus vocis *δαίμονος* significationem. Est enim idem ac genius Romanorum, medium quoddam inter deos et homines genus (*μεταξὺ θεοῦ τε καὶ θνητοῦ* Plat. Symp. 102 E). Iam Hesiodo noti illi sunt. Aureæ enim ætatis homines post mortem genios factos narrat, quibus hominum custodia sit demandata (O. et D. 120). Unumquemque hominem ejusmodi genium vitæ suæ comitem habere Plato tradidit (Phæd. 107 D. *ὁ ἑκάστου δαίμων, ὅσπερ ζῶντα εἰλήχει*). Cujus opinionis etiam apud Pindarum vestigia quædam invenimus. Sic Jovem carorum sibi hominum genium moderari dicit (P. 5, 123) eumque precatur, ut Xenophontis genii cursum dirigat (O. 13, 28), omnemque Oligæthidarum fortunam a totius gentis genio pendere significat (*δαίμων γενέθλιος* O. 13, 105). Et se ipsum præsentem genium semper esse veneraturum spondet (P. 3, 109), id est, quodcunque fors tulerit, bono animo perlaturum esse. Alio alios homines genio uti dicit (I. 7, 43), id est diversa fruuntur fortuna. Vide-

mus igitur aliquot locis *δαίμονος* vocabulum ita poëtam usurpare, ut sit fere idem ac fortuna, ita tamen, ut illam fortunam in deorum quodam numine sitam esse indicet.

Ζεύς. Juppiter, Saturni et Rheæ filius (*Κρόνιε παῖ Ῥέας* O. 2, 12, *Κρόνου παῖς, Κρονίδας, Κρονίων*), summus deorum rex (*θεῶν βασιλεὺς ὁ μέγας* O. 7, 34. *Ὀλύμπιος ἀγεμών* O. 9, 57. *ὕψιστος* N. 1, 60 et 11, 2), patronymico cognomine sæpissime appellatur. Summa, quæ cogitari potest, perfectio Jovis nomine significatur. »Juppiter fieri in animum ne induxeris» (I. 5, 14). Tonantis specie sæpissime poëtæ animo obversatur, curru volucri per aërem vectus (*ἐλατὴρ ὑπέρτατε βροντᾶς* O. 4, 1), rubente dextra invictum fulmen coruscans (*πυρπάλαμον βέλος ὀρσικτύπου Διός, ἐν ἅπαντι κράτει αἴθωνα κεραυνὸν ἀραρότα* O. 11, 80; *ἐγχεικέραυνος, ἀργικέραυνος, βαρύγδουπος, βαρυσφάραγος, αἰολοβρόντας, ἐλασίβροντος, καρτεροβρόντας, φοινικοστερόπας, βαρυόπας στεροπᾶν κεραυνῶν τε πρύτανις*). Cumque in summo æthere Juppiter regnans cogitaretur, nubes quoque nutu atque voluntate ejus vel contrahi vel dispergi credebantur (*ὑψινεφής, ὀρσινεφής, οὐρανοῦ πολυνεφέλα κρέων* N. 3, 10). Hinc porro alti montes plerumque Jovi erant sacri, ante alios Olympus. Sic Jovi sacra Ætna nominatur (*Ζεὺς Αἰτναῖος* N. 1, 6), Typhoni superimposita, Atabyrius Rhodi insulæ (O. 7, 87), Lycæus Arcadiæ mons (*Ζεὺς Λύκαιος* O. 9, 96). In Ægina etiam, in summo ejus insulæ monte, Jovis Hellenii ara erat exstructa (N. 5, 10). Inter alia loca Jovis cultu nobilia nominanda est Dodona, Jovi Dodonæo sacra, quem Pindarus carmine celebraverat (fr. 57). Ludi in honorem Jovis acti præter Olympia et Nemea, omnibus notissima, apud Pindarum nominantur Lycæa apud Parrhasiorum populum (O. 9, 96. 13, 103. N. 10, 47), ubi præmium fuit tripus aëneus (Schol. O. 7, 153), Olympia Athenis (N. 2, 24 *Διὸς ἀγών*) et Cyrenis (P. 9, 101) celebrata [1]).

---

[1]) Pellanæ quoque ludos Jovi dicatos actos esse memoriæ prodit Scholiastes N. 10, 82, ubi præmium dabatur læna. Sed ad O. 7, 86

Cum vario modo vel in rerum natura vel in hominum vita vim et potestatem suam dii ostenderent, variis cognominibus sunt appellati, quibus vel hoc vel illud eorum munus significaretur. Ejusmodi Jovis cognomina apud Pindarum hæc inveniuntur: *Ζεὺς γενέθλιος*, qui cum inter cognatos fit pactio, testis invocatur (P. 4, 107). Eidem Alcimedon et Timosthenes fratres hic Nemeæam ille Olympicam victoriam acceptam referre dicuntur (O. 8, 16); *γενέθλιον* hic Jovem vocari eam ob causam Boeckhius existimat, quia Blepsiadarum gens, cujus illi fratres fuerunt, ab Æaco, Jovis filio, oriunda fuerit. Bergkius legit *ὔμμε δ' ἐκλάρωσεν πότμος*
Ζηνὶ γενέθλιος
itaque etiam scholiastarum alter legisse videtur. Juppiter illos sortitus dicitur, quia e ludis ei dicatis victorias reportaverunt. *Ζεὺς τέλειος*, quem in precationibus invocat poëta (O. 13, 115. P. 1, 67). *Ζεὺς ξείνιος, ξένιος*, Juppiter hospitalis, cujus iram veritus Peleus hospitis sui Acasti uxorem Hippolytam, ad amorem eum pellicere conantem, repudiavit (N. 5, 33); Jovi hospitali assidere dicitur Themis in Ægina insula, hospitalitatis laude conspicua, culta (O. 8, 21. N. 11, 9). *Ζεὺς Ἐλευθέριος*, cujus filia Fortuna servatrix (*Σώτειρα Τύχα* O. 12, 1) invocatur, ut Himeram urbem tueatur a Thrasydæo tyranno paulo ante liberatam. *Ζεὺς Σωτήρ* pro urbis et victoris salute invocatur (O. 5, 17); Jovis servatoris propria erat tertia libatio, cum prima Jovis Olympii, secunda Heroum vocabatur (Schol. I. 6, 10). *Ζεὺς ὕψιστος* Thebis templum habuit, ut apud Pausaniam legimus 9, 8, 2. Quam ob rem hujus vates Tiresias vocatur N. 1, 60. Idem Corinthi cultus, ut ex eodem Pausania (2, 2, 7), constat, quo spectant sine dubio verba *ὕπατ' εὐρὺ ἀνάσσων* O. 13, 23.

A Jove carmina sua sæpissime incipiebant rhapsodi (N. 2, 1). Item Musæ in Pelio monte Pelei nuptias carmine celebrantes (N. 5, 25).

---

et 9, 98, ubi ejusdem lænæ mentio fit, nonnisi de Theoxeniis Apollini actis et de Hermæis loquuntur Scholia.

Juppiter omnium rerum est gubernator, qui hominum fata moderatur (N. 4, 61 *τὸ μόρσιμον Διόθεν πεπρωμένον*), qui bona et adversa, utcunque vult, iis tribuit (I. 5, 52 *Ζεὺς τά τε καὶ τὰ νέμει, Ζεὺς ὁ πάντων κύριος*). Cum igitur futura omnia ex eo pendeant, summus vaticinationis fons est. Ejus vates appellatur Tiresias, omnium Græciæ vatum nobilissimus (N. 1, 60 *Διὸς ὑψίστου προφάτας*), et Olympiæ ad Jovis aram oracula dabant Iamidæ, incensis hostiis futuri signa quærentes (O. 8, 3. 6, 5, 70). Item vel fulmine et tonitru (P. 4, 34 et 198), vel aquila (I. 6, 50), vel alio modo, ut draconibus missis (O. 8, 37), ipse futuras res prænuntiat.

Proserpinæ Siciliam Juppiter donum dedisse dicitur (N. 1, 14. *εἰς τὰ ἀνακαλυπτήρια* secundum Schol. cum Plutoni nuberet). Aliam fabulam secutus O. 7, 64 deos sortitione terras inter se divisisse tradiderat.

Ἥρα. Juno, regina deorum (*θεῶν βασίλεα* N. 1, 39), regii Jovis solii socia (*ὁμόθρονος* N. 11, 2), Jovis conjux (*Διὸς ἄκοιτις* P. 2, 34. *τὰν Διὸς εὐναὶ λάχον πολυγαθέες* 27). Stymphali in Arcadia tria erant Junonis fana et nomina. Nam et virgo Juno, *παῖς* appellata, quam *παρθενίαν* poëta vocat, ibi colebatur (O. 6, 88), et matrona, *τελεία*, et *χήρα* id est vidua (Paus. 8, 22, 2). Et *τελεία* quidem non ad eum solum cultum pertinebat, sed vulgare erat Junonis cognomen (N. 10, 18) ut castæ et venerandæ Jovis conjugis, quam appetere summæ erat insaniæ, cujus rei egregium exemplum Ixion commemoratur (*χρὴ δὲ κατ' αὐτὸν αἰεὶ παντὸς ὁρᾶν μέτρον* P. 2, 34). Matrimoniorum Juno est præses, quam ob rem Ilithyiam dicitur peperisse (N. 7, 2 *παῖ μεγαλοσθενέος Ἥρας*). Herculi, id quod omnibus notissimum, semper fuit infensa, quem recens natum ut interficeret, duos serpentes misit, quos tamen ille in cunabulis jacens superavit (N. 1, 38).

Inter loca Iunoni sacra clarissimum semper erat Argos (*Ἄργος Ἥρας δῶμα θεοπρεπές* N. 10, 2). Splendidis sacrificiis et ludicris certaminibus, Hecatombæis nominatis, ibi celebrabatur, in quibus aëneus clipeus et corona myrtea

victori præmium dabantur (*ἀγών τοι χάλκεος δᾶμον ὀτρύνει ποτὶ βουθυσίαν Ἥρας ἀέθλων τε κρίσιν* N. 10, 23. *Ὁ ἐν Ἄργει χαλκός* O. 7, 83). In Ægina præterea Heræa acta commemorantur (P. 8, 79), sine dubio Argis traducta.

Ἅφαιστος. De hoc deo non multa apud Pindarum inveniuntur. In partu Minervæ Jovis caput securi aperuisse dicitur (O. 7, 35). Junonem matrem in sella quadam artificiosa eum vinxisse carmine quodam deperdito Pindarus narraverat, neque eam deorum quemquam solvere potuisse nisi ipsum doli fabricatorem, quem tamen ut in Olympum rediret nullo modo commoveri potuisse, donec eum vino ebrium factum Bacchus secum adduceret multo cum risu et hilaritate spectantium deorum (fr. 283). Vide de tota illa fabula Prelleri Mythol. I. 143 et Welckeri Mythol. II, 687. Preller, qui per Iunonem aërem significari opinatur, fabulæ sensum eum esse existimat, æstatis tempore æstu atque ardore coeli aërem quasi vinctum esse, ut nulla sese aura commoveat, ut nos dicimus, donec verno tempore Dionyso redeunte commoveri aër incipiat et Junonis vincla solvantur. Sed vix consentaneum videtur aërem æstivo calore religatum vere demum solvi, quod multo rectius autumni tempore fieri diceretur. Quam ob rem mihi multo probabilior videtur Welckeri sententia fabulam ita interpretantis, ut Juno terra sit, quæ hieme quasi vinculis teneatur neque a quoquam nisi Vulcano solvi possit, quem in terras revertens Bacchus secum adducat. Hoc quoque inter argumenta duxerim, quibus Welckeri de Junonis vi atque natura sententia confirmatur.

Vulcanus Peleo ensem dedit, quam rem Pindarus N. 4, 59 tangit, ubi illum ensem *Δαιδάλου μάχαιραν* vocat. Qui Dædalus nemo nisi Vulcanus esse potest, nam Hesiodus, quem Pindarus in primis coluit atque in fabulis secutus est, Vulcani opus illum ensem fuisse tradiderat: *μάχαιραν*

Καλήν, ἥν οἱ ἔτευξε περικλυτὸς Ἀμφιγυήεις (Schol. N. 4, 45). Didymus, cui dubium videbatur hoc Vulcani cognomen, *τᾷ δαιδάλῳ μαχαίρᾳ* scripsit, quem secuti sunt Boeckhius et Dissenius. Cum autem in vasculo quodam picto (Millin, Galer. mythol. 13, 48) hic deus Dædalus appelletur,

itemque clava Herculis ab Euripide (Herc. fur. 469) vocetur *Δαιδάλου ψευδὴς δόσις,* quam clavam Diodorus 4, 14 Vulcani donum fuisse testatur, Bergkius veterem scripturam hic retinendam existimavit.

Vulcani nomine præterea ad ignem significandum Pindarus utitur (P. 1, 25 et 3, 40) [1].

Ἀθάνα, Ἀθαναία. Παλλάς, quod apud Homerum et Hesiodum numquam nisi cum *Ἀθήνῃ* conjunctum usurpatur, ut appellativi vim habere videatur (a verbo *πάλλειν,* vibrare; conferri possunt vetera illa Palladia, quibus hastam vibrans Minerva erat efficta) [2]), apud Pindarum jam solum positum invenitur (O. 2, 26. 5, 10 et sæpius). Ortum virginis O. 7, 55 squ. poeta describit. Securi Vulcanus Jovis verticem findit, unde prosiliens ingentem tollit clamorem Minerva, quam perhorruerunt Coelum et Terra. Summo coeli vertice cum ingenti fragore prosiliens fulmen huic fabulæ originem dedisse videtur. Cui opinioni convenire videtur et Palladis nomen et simulacra illa vetera, quibus hastam vibrans exhibebatur et nummi, ubi fulmen jaciens conspicitur (vid. Preller. 1, 157). Proprie enim ætheris est dea, unde omnis coelestis splendor ad eam refertur. Ex quo intelligitur, quomodo et cum Pandroso et Hersa, id est geniis, qui rori præsunt, conjungi potuerit, et quomodo sub Hellotidis nomine lunam significaverit. Epitheta, quæ ei Pindarus dat, hæc sunt: *κυαναιγὶς παρθένος, κούρα, Ζηνὸς ἐγχεικεραύνου παῖς, κόρα γλαυκῶπις, ξανθὰ Γλαυκῶπις, θρασεῖ᾽ Ἀθάνα.* Jovis dextræ a fulmine proxima dicitur assidere (fr. 146 [3]),

Fortem et bellicosam fortesque heroes amantem atque adjuvantem Minervam ex Homero novimus. Eodem modo

---

[1]) Vulcanum sicut Erichthonium Terra natum esse dicit fragm. 253 Bergk.; in antiquioribus autem editionibus Vulcanum ex Terra Erichthonium peperisse legitur (fr. inc. 37 Boeckh.).

[2]) Alii *παλλάς* idem esse quod *παρθένος* contendunt, comparato *πάλλαξ, παλλακίς.* Ita C. O. Müller in opusculis germanice scriptis II p. 134.

[3]) Apud Homerum quoque Minerva Jovi proxima sedet venientique Thetidi sedem relinquit (Il. 24, 100).

apud Pindarum Perseus ductu Minervæ ad Hyperboreos venisse narratur (P. 10, 45). Bellerophontes vero freno ab ea dato Pegasum equum captum domuit, propter quod beneficium *Χαλινῖτις* sive *Ἱππία* Pallas apud Corinthios culta est (O. 13, 82) [1]. Diomedi porro immortalitatem dicitur tribuisse (N. 10, 7). Pacis quoque operibus favet Minerva et multarum urbium est custos. Sic Camarinæ Pallas *πολιάοχος* colebatur (O. 5, 10), id est Polias, qui cultus cum primis colonis Gelam, Camarinæ parentem urbem, e Rhodo traductus est, ubi Minerva Polias apud Lindios in summo honore erat. Multa quoque inventa Minervæ dona esse dicuntur. Sic tibias fecit, ut de Medusæ interitu querentes sorores imitaretur, eoque modo inventum nomum polycephalum hominibus concessit (P. 12, 22). Rhodii primi sacrificiis, et iis quidem sine igne peractis, deam honoraverant, qua re gavisus Juppiter plurimo auro in terram eorum ut plueret fecit, Minerva vero iis artificiosam tribuit industriam, ut mortales omnes fabrili sollertia superarent (O. 7, 50). De freno jam supra est dictum. Ludi Palladi dicati nominantur Panathenæa (N. 10, 34), ubi oleum in vasis fictilibus victoribus præmium datum; Cyrenis Palladis *τελεταί* memorantur (P. 9, 97). Hellotia porro Corinthi acta huc pertinent (O. 13, 40). *Ἑλλωτίς* enim Minervæ est cognomen ut lunæ lucisque deæ (v. Preller I, 160 et Welcker I, 307). In his ludis lampadibus decurrebatur. Eandem deam Marathone cultam esse scholia narrant et Hellotidis nomen a vocabulo ἕλος derivant, quia apud Marathona palus fuerit. Quod etsi sine dubio perperam faciunt, tamen Hellotin ibi cultam fuisse negare non licet. Hinc fortasse accidit, ut ad P. 8, 79, ubi ludi Marathonii commemorantur, Panathenæa ibi intelligenda esse scholia contendant, cum aliis locis (O. 13, 19 et O. 9, 95) Heraclea poetam respicere dicant, quod etiam de hoc loco P. 8, 79 valere verisimile est. Tegeatas denique *Ἀλεαῖα* Minervæ Aleæ sacra habuisse memoriæ

---

[1]) Hoc loco Minervam a Pindaro Posidoniam vocatam esse perperam scribit Welcker (Mythol. II. p. 291).

prodit Pausanias 8, 47, 3, quos ludos N. 10, 47 Dissenius intelligendos suspicatur.

Ἀπόλλων, Φοῖβος, Jovis et Latonæ filius (*παῖς ὁ Λατοῦς, Λατοΐδας*). Fabulam de ortu Apollinis carmine prosodiaco Deliis scripto Pindarus tractavit. Fluctibus maris antea circumvectam Delon, simulatque in eam escendit Latona (*ἁ Κοιογενής*), columnæ quatuor ex imo fundo nascentes stabilem insulam reddiderunt, ubi deinde præclaram illam prolem peperit. Hinc Delos divinitus fundata dicitur (*θεόδματος,* fr. 87 et 88. O. 6, 59). In fragmento 286 Tegyræ in Boeotia Apollinem natum tradidisse videtur, si vera est Mülleri correctio, *ἐκ Τεγύρας* pro *ἐκ Τανάγρας* scribentis. Loca cultu Apollinis clara præter Delon maxime memorabilia sunt Delphi et Lycia (*Λύκιε καὶ Δάλου ἀνάσσων Φοῖβε, Παρνάσου τε κρανὰν Κασταλίαν φιλέων* P. 1, 39).

Solis proprie est deus Apollo. Huc Phoebi nomen pertinet. Hinc etiam arcitenens deus fingitur. Solis enim radii ad sagittarum imaginem duxerunt cogitationem (*τοξοφόρος Δάλου σκοπός, χρυσότοξος, εὐρυφαρέτρας, ἑκαταβόλος*). Istis suis sagittis pestifera monstra interficere credebatur, ut Pythonem, quo occiso Delphis vi potitus est, quam ob rem irata Terra eum in Tartara dejicere volebat (fr. 55). Porphyrionem quoque, regem Gigantum, sagittis Apollinis necatum poeta narrat (P. 8, 18). Quibus vero favens et propitius est, gravium morborum medicinam affert salutifer deus (P. 5, 63; *Παιάν* P. 4, 270. *ἀλεξίμβροτος* de pompa Apollinea P. 5, 90). Ad solis deum Apollinem referenda est etiam fabula illa de migrationibus dei ad Hyperboreos. Cum enim hiberno tempore solis vis quasi exstincta esset, orta est narratio deum ad populum quendam sibi dilectum profectum esse (cfr. *οὐκ ἀποδάμου Ἀπόλλωνος τυχόντος* P. 4, 5). Fuit hic Hyperboreorum populus, ad Istri fontes habitans, summa felicitate et omnium rerum abundantia fruens, cultui Apollinis semper deditus (O. 3, 14. P. 10, 30 squ.).

E variis quæ fuerunt Apollinei cultus formis primum apud Pindarum observanda est Carnei Apollinis mentio.

Cujus cultus cum Ægidarum gente Thebis Spartam venerat, deinde Theram insulam traductus postremo Cyrenas delatus est (P. 5, 75 et squ.). Omnino summo studio Apollo Cyrenis cultus, utpote qui Theræorum coloniam Cyrenas duxisset (ἀρχαγέτας P. 5, 60), quique ex Cyrena Aristæum, Cyrenis item in summo honore habitum, procreavisset. Pompa quoque Apollinea (P. 5, 90) et fons Apollinis (P. 4, 294) ibi commemorantur. Æginæ vero cultus viguit Delphinii Apollinis (P. 8, 61) et Delphinia, quæ Hydrophoria eadem appellabantur, mense Delphinio ibi agebantur (Schol. N. 5, 81). Hoc nomine maritima dei potestas significabatur. Fortasse etiam sic appellabatur Apollo ut coloniarum trans mare ductor (vide verba Pythæneti a Schol. N. 5, 81 allata: *θύουσι Αἰγινῆται Ἀπόλλωνι οἰκιστῇ καὶ δωματίτῃ*. Conferri potest fabula, qua in delphinum mutatus Apollo Cretensium coloniam Crisam deduxisse narratur (Preller I, 207). Commemoratur etiam in Ægina Apollinis Pythii Thearion, id est publicum ædificium cum Pythii Apollinis templo conjunctum, in quo degebant Theari, collegium quoddam virorum res sacras administrantium (N. 3, 70 et Schol. ad eum locum). Ismenius Apollo in templo prope Thebas colebatur, ubi aureos tripodas dicare solebant *Θηβαγενεῖς* i. e. Cadmeis gentibus oriundi (Boeckh. expl. p. 573. P. 11, in.). Eidem deo Daphnephoria celebrabantur, quæ in Thessalia eadem in usu fuerunt, ut hinc illuc cum Boeotis traducta esse videantur. Huic cultui originem debebant daphnephorica carmina, quorum collectionem altero Partheniorum libro comprehensam fuisse Boeckhius opinatur (Expl. p. 590). Sicyone Pythii ludi celebrabantur (N. 9 passim), ubi præter coronas præmia victoribus dabantur phialæ argenteæ (N. 9, 51. N. 10, 43). Quos ludos ab Adrasto auctore Pindarus repetit, re vera autem Boeckhius a Clisthene post bellum Cirrhæum hæc Pythia in locum priscorum ludorum substituta esse censet. Pellanenses ludos O. 7, 86. 9, 104. 13, 109 commemoratos Theoxenia Apollini dicata fuisse Scholia nos docent. Præmia ibi lænæ dabantur, quarum fabricatione urbs illa erat insignis.

Cum Apollo lucis et serenitatis deus sit, in hominum quoque animis vim suam ita ostendit, ut a bellis et factionibus ad pacem et tranquillitatem eos traducat (P. 5, 66), quod musicis suis artibus maxime efficit. Etenim illæ dei beneficio semper hominibus contigerunt. »Dat citharam tribuitque Musam, quibus vult» (P. 5, 65). Ipse autem musicæ artis summus est moderator et in Olympo cithara sua cantum Musarum ita regit, ut omnium deorum animos summa voluptate permulceat (vid. initium primi Pythii carminis). Item in Pelei nuptiis Apollo medio in Musarum choro stans cithara cantum earum moderatur (N. 5, 22). In carmine quodam deperdito (fr. 56) deum cycnis in Helicona advectum poëta cecinerat, ut Musarum Gratiarumque saltationi interesset, quod a Sapphone eum sumpsisse verisimile est. *Φόρμιγξ* semper est instrumentum Apollinis apud Pindarum. Huc spectare existimatur *χρυσάωρ* cognomen (P. 5, 104) [1]). Clarorum quoque poëtarum Apollo sæpe est pater, ut Orphei (P. 4, 176). Unde etiam repetendum videtur, quod Cinyram, priscum Cypriorum regem, valde dilexisse dicitur (P. 2, 16). Musicæ enim studiosissimus fuit Cinyras, cujus ipsum nomen a semitico vocabulo "kinnor" haud dubie est derivandum, quod musicum fuit instrumentum in cultu Veneris, Cyprum e Phoenicia traducto, maxime frequentato. *Ὀρχηστής* porro in fragmento 148 deus vocatur.

Alia ars, qua hominum animos Apollo commovet, est vaticinatio, quam aut ipse exercet, aut hominibus tradit factitandam. Sic Iamo filio suo duo vaticinandi genera tribuit, ut et vocem veridicam audiret, id est, sola inspiratione divina futura prævideret, et in ara Jovis ex incensis hostiis oracula edere posset. Omnium autem clarissimum fuit Delphicum oraculum, ubi Pythiæ voce (*μελίττας Δελφίδος* P. 4, 60) responsa dabat (O. 6, 37. 7, 32. P. 3, 27). Incendio deletum templum magnifice exstruxerunt Alcmæonidæ Athenienses (P. 7, 10). De Pythiis certaminibus nobilissimis

---

[1]) *Χρυσάωρ*, ut explicat Schol. Ven. ad Iliad. 15, 256 a Boeckhio ad fr. 187 citatus, significat *τὸν χρυσοῦν ἀορτῆρα τῆς φαρέτρας ἔχοντα ἢ τῆς κιθάρας* ob eamque rem Orphea *χρυσάορα* Pindarus appellavit.

nihil est, quod addam. Aliud Thebis commemoratur Apollinis oraculum, Ismenium (P. 11, 5), de quo supra dictum. *Λοξίας* Apollinis ut oraculorum dei fuit cognomen (P. 3, 28. 11, 5). Ut ceteros deos hospitio excipere credebatur Apollo Delphicus, quod festum Theoxenia vocabant (qua de re vid. Boeckh. ad O. 9, 102), sic heroibus etiam instituta erant *ξένια*, quibus deus illos invitare putabatur. Agebatur tum pompa multarum victimarum et manibus heroum libationes fiebant, in quibus præter ceteros Neoptolemus honorabatur, quam ob rem eum pompis illis esse præpositum poëta dicit (N. 7, 47). Num etiam ludos illis solemnibus editos esse existimandum sit, inde pendet, quomodo vs. 49 interpreteris. Boeckhius vertit: non mendax ille (sc. Neoptolemus) testis certaminibus præest; Rauchenstein: non mendax testis (sc. Apollo) rebus præest.

Pulchra dei cæsaries variis epithetis describitur: *χαιτάεις, χρυσοκόμας, χρυσοχαίτα, ἀκερσεκόμας.*

Ἀρισταῖος. Ab Apolline ad filium ejus Aristæum transeamus, quem ex Cyrena procreavit. Est Aristæus dei cujusdam vetus cognomen, cujus generis sunt *ἑκάεργος, γλαυκῶπις* aliaque, quod deinde in proprii nominis usum transiit. Qui deus haud dubie Sol fuit, ut colligere licet ex iis, quæ Georg. I, 14 narrat Vergilius, in Cea insula trecentorum juvencorum gregem ei sacrum fuisse. Agreus et Nomius, ut e Pindaro Aristæum a Cyrenæis appellatum videmus, et Apollinis et Panis eadem fuerunt cognomina (Welck. Mythol. I, 486. II, 374, 661, 662), utpote qui venationi pecorumque culturæ præessent, omninoque haud facile est dijudicare, utrius illorum Aristæus maxime similis sit. Locus, ubi Aristæi mentionem Pindarus facit, est P. 9, 60 squ. Qui ibi loquitur Chiro Centaurus Apollini prædicit, fore ut e Cyrena nympha filium gignat, quem Mercurius Horis et Telluri educandum traditurus sit. Quas receptum infantem nectare ambrosiaque nutrituras esse. Pergit deinde, ut in libris legitur: "facient illæ eum immortalem Jovem et sanctum Apollinem, Agreum et Nomium, ab aliis vero Aristæum vocandum." Quæ jure, ut mihi videtur, in dubium vocavit Berg-

kius. Vix enim credibile est Pindarum Chironem fecisse Apollini vaticinantem filium ejus Jovem et Apollinem futurum esse. Perquam ingeniose ille scribendum conjecit: *θέσσονταί τέ μιν ἀθάνατον κτλ.* vel *θέσσονταί τ' ἔμεν ἀθάτον.* Orabunt Horæ Jovem et Apollinem, ut puer ille immortalis fiat. In alio quodam carmine (fr. 251), si Servio credendum, Aristæum ex Cea insula in Arcadiam migrasse Pindarus narravit.

Ἄρτεμις soror Apollinis et plerumque una cum eo culta. Sic Latona mater et duo liberi Delphorum domini vocantur (N. 9, 5), Pythiæque victoriæ communi Latonigenarum favori deberi dicuntur (N. 6, 37). In Ægina item una cum Apollinis Dianæ cultus commemoratur (P. 8, 66). Ad Hyperboreos quoque æque ac frater proficiscitur, ubi hospitio Herculem, qui cervam illam cornutam persequens eo pervenerat, dicitur excepisse (O. 3, 26). In Ortygia insula nata credebatur, quæ vulgo eadem atque Delos existimabatur, sed aliæ etiam multæ erant Ortygiæ, in quibus insula illa Syracusana, quam Deli sororem et cubile Dianæ poeta appellat N. 1, in. Deli soror Ortygia vocatur, utpote eundem in modum hujus deæ cultu insignis. *Ποταμία* sive *Ἀλφειώα* cognominata Diana ibi colebatur (Schol. ad eum locum), quod cognomen inde nacta videtur, quod fluvios et humida loca lunæ dea amare credebatur. Ejusdem deæ cultus cum etiam in Elide vigeret, ubi apud Letrinæos *Ἀλφειαία* vocabatur (Paus. 6, 22, 5), inde verisimile ortam esse fabulam illam de Alpheo sub mare ex Elide in Ortygiam fluente, quæ eam ob causam Alphei sacra requies dicitur (N. 1, 1).

Ut Apollo sic Diana quoque sagittis suis mortem mittere credebatur. Tityum, qui matrem ejus tentaverat, interfecit (P. 4, 90) et a fratre missa infidam Coronidem et cum illa multos peste interemit (P. 3, 33). *Ἱπποσόα* (O. 3, 26) et *θοᾶν ἵππων ἐλάτειρα* (fr. 89) vocatur. Cfr. *χρυσήνιος* apud Homerum. Quæ epitheta verisimile est, cum primum Dianæ tribuerentur, eo spectasse, quod curru per aërem ut lunæ dea vehi credebatur. *Ἀφαία* ab Æginetis vocabatur, cui carmen composuerat Pindarus, quo fr. 89 modo citatum

referendum esse Boeckhius censet; quam deam eandem esse atque Cretensium Dictynnam vel Britomartin Pausanias existimat (2, 30, 3). *Ὀρθωσίας* fit mentio O. 3, 30. Eo nomine Spartæ Diana colebatur; vide Paus. 3, 16, 11, qui rationem quoque nominis refert: *καλοῦσι δὲ οὐκ Ὀρθίαν μόνον ἀλλὰ καὶ Λυγοδέσμαν τὴν αὐτήν, ὅτι ἐν θάμνῳ λύγων εὑρέθη, περιειληθεῖσα δὲ ἡ λύγος ἐποίησε τὸ ἄγαλμα ὀρθόν.*

Ἄρης. Mars Veneris conjux dicitur (P. 4, 87) et his ornatur epithetis: *χαλκάρματος, χάλκεος, χάλκασπις, κελαινεγχής, βαθυπόλεμος, βιατάς, οὔλιος. Ἐνυάλιος* idem vocatur O. 13, 106 et N. 9, 37. Sævus Martis animus suavi Apollinis et Musarum cantu consopitur (P. 1, 10). In urbibus belli artibus deditis Mars florere dicitur (O. 13, 23). Syracusæ Martis templum vocantur (P. 2, 2), quia tunc temporis bellum contra Theronem ibi parabatur. Marti similes habere manus ingentes significat vires (I. 8, 41). Martis nomen sæpe pro bello vel cæde ponitur (O. 9, 76. P. 5, 85. I. 5, 48. P. 11, 36).

Ἀφροδίτα. In amatoriis rebus, ut par est, sæpe Veneris mentio fit. Sic amoris gaudia Cypriæ dona dicuntur (*φίλια δῶρα Κυπρίας* O. 1, 75. N. 8, 7), et flores Veneris (*τὰ τέρπν᾽ ἄνθε᾽ Ἀφροδίσια* N. 7, 53). Ipsum Veneris nomen pro voluptate, quam dat illa, ponitur (O. 6, 35). Juventutis et pulchritudinis flos a Venere datur (O. 11, 105. N. 8, 1). In Veneris arvo versari dicitur carmen amatorii argumenti (P. 6, 1). Insanum Medeæ amorem incantationibus, adhibita etiam iynge, fabulosa illa avi, Iasonem excitare docuit (P. 4, 214).

Apollinem et Cyrenam in Libyam devectos excepit Venus et puro castoque eos conjunxit matrimonio (P. 9, 9). In qua narratione ideo Veneris fit mentio, quod Cyrenis in magno habebatur honore, quæ propter locorum amoenitatem Veneris hortus vocantur (P. 5, 23). In Cypro tamen maxime floruit et antiquissimus erat deæ cultus, e Phoenicia illuc delatus. Huc cognomina illa *Κυπρία, Κυπρογενής, Κυπρογένεια* spectant. Ibi Cinyras templi ejus sacerdos

fuisse narratur (P. 2, 17), de quo jam supra dictum. Corinthus quoque Veneris cultu nobilis fuit, cui recepto more Xenophon victoriam Olympicam nactus voti damnatus centum puellas offerebat, quæ publicæ ejus deæ servæ essent (fr. 122). Veneris epitheta hæc sunt: *γλυκεῖα, ἑλικῶπις, ἀργυρόπεζα, εὔθρονος, πότνια ὀξυτάτων βελέων* (P. 4, 213), *μάτηρ ἐρώτων οὐρανία* fr. 122.

Ἑρμᾶς. Mercurius præcipue apud Pindarum ut ludicrorum certaminum rector victoriæque dator commemoratur (*ἐναγώνιος* P. 2, 10. *ἀγώνιος* I. 1, 61. O. 6, 79). Hoc in ministerio collegas habuit Tyndaridas et Herculem (N. 10, 53). Cum deorum minister et nuntius Mercurius sit, *Ἀγγελία* filia ejus est (O. 8, 81). Hoc officio eum fungentem videmus, cum Aristæum infantem Horis et Telluri educandum tradit (P. 9, 59), quamquam nutrientem quoque illam vim, propter quam *κουροτρόφος* vocabatur, fortasse illa fabula spectat. Aurea ejus virga commemoratur P. 4, 178 (*χρυσόραπις*). In Cyllene, Arcadiæ monte, natum esse Mercurium constat ibique cultus ejus nobilissimus fuit, de quo O. 6, 75 legimus. Signum Mercurii Forensis (*Ἑρμῆς ἀγοραῖος*) et Apollinis Pindarum Thebis vovisse testis est Pausanias 9, 17, 2. Hermæa, ludi Mercurio sacri, Pellanæ celebrabantur (Schol. O. 9, 146 et 7, 156).

Ἑστία. Vesta, Rheæ filia, Jovis et Junonis soror. Hanc deam poëta precatur, ut Aristagoram, prytanis apud Tenedios magistratum ineuntem, cum sodalibus ejus benevole accipiat (N, 11 in.), quippe qui illam, primam inter deos, libationibus cæsisque hostiis honorent. Primam eam honorari propterea dicit, quod in libando a Vesta initium fiebat (*ἀφ' Ἑστίας ἄρχεσθαι* Hesych.). Erat sine dubio in prytaneo Tenediorum Vestæ statua, scipionem manu tenens, ibique exterorum legati hospitio excepti esse videntur.

Ἅλιος, Ἀέλιος, Hyperionis et Thiæ filius (I. 5, 1. O. 7, 39). Solis cultus in Rhodo insula maxime floruit. Cum enim orbem terrarum inter se sortirentur dii, Solis absentis obliti sunt. Qui cum eos erroris admonuisset, novam sortitionem Juppiter facere erat paratus, sed ea non opus esse Sol

ostendit; terram enim sese vidisse ex imo mari crescentem. Hanc igitur simulatque in lucem emersisset, ut sibi propriam darent, poposcit. Fuit hæc insula Rhodus, ubi septem Solis filii posterique eorum regnasse et urbes condidisse putabantur. Curru equis ignem spirantibus juncto vehi Sol dicitur. De his omnibus vide O. 7, 54—76. Ex amantibus viri Solem invocant, feminæ Lunam (fr. 104).

Σελάνα et *Μήνα*. Hæc O. 3, 20, illa O. 11, 75 nominatur. *Ἀώς* ut Memnonis mater commemoratur O. 2, 83. N. 6, 52. *Ἑωσφόρος*, Lucifer, inter sidera admirabilis prædicatur I. 4, 24 [1]). *Ὠαρίων*. Pleionæ cum filiabus in Boeotia obviam factus Orion, amore correptus eas assequi conatus est. Quarum fugæ per quinque annos continuatæ ita finem fecit Juppiter, ut et Pliadas et Orionem in stellas mutatos in coelo collocaret. Hanc fabulam dithyrambo quodam Pindarus tractaverat (fr. 74, cfr. N. 2, 12). Eodem fortasse dithyrambo narravit, quomodo in Chio insula natus sit (fr. 73. Hygin. poet. astron. II, 34) et quomodo vino ebrius Oenopionis uxori vim intulerit (fr. 72). Orionis nomine ad prævalidam naturam significandam utitur (I. 4, 49). E Pliadibus una fuit Taygeta illa, quæ O. 3, 29 nominatur. Ventorum rex est Boreas (P. 4, 181). Zephyri fit mentio N. 7, 29 (*εὐθύπνοος*).

Θέμις. Themin ab Oceani fontibus ad magnum Olymlympum Parcæ duxerunt, ut Jovis *Σωτῆρος* prima esset conjux (fr. 30). Ipsa quoque *Σώτειρα* vocatur et Jovi hospitali assidere dicitur (O. 8, 20. N. 11, 8). Themis id significat, quod fas est et divina lege constitutum. *Εὔβουλος* propterea vocatur et futuri est conscia, quod etiam diis prædicere solet interdum (I. 8, 34). Propter Themidis cultum prædicantur Tenedii (N. 11, 8) et Æginetæ (O. 8, 20), hi quia æquum et promptum jus in mercatoriis litibus reddebant. Bene ordinatam rempublicam sortita esse dicitur Themis et filia ejus Eunomia, quæ eadem *Σώτειρα* vocatur (O. 9, 15). Themidis laudes cum Delphorum conjunguntur (P. 11, 9), quippe quæ ante Apollinem ibi vaticinata esse existimaretur.

---

[1]) De forma nominis vid. Bergk. in adnott. critt. ad illum locum.

Themidis et Jovis filiæ sunt Horæ, quarum nomina O. 13, 6 leguntur: *Εὐνομία, Δίκα, Εἰράνα.* Sunt omnino ea numina, quæ efficiunt, ut suo quidque tempore usu veniat maturitatemque adipiscatur. Significant igitur statum ordinem in rerum natura, quo fit, ut læta et jucunda anni tempora certa lege quotannis redeant, unde etiam thalamus earum verno tempore recludi dicitur (fr. 75). Deinde ad vitam hominum vi ac potestate earum traducta, ibi quoque legem et ordinem conservare creduntur. Sic olympicam solemnitatem ad citharam canentes et saltantes justo tempore reducunt (O. 4, 2). In alio carmine ut firmum reipublicæ fundamentum, divitiarum dispensatrices, artium inventrices laudantur (O. 13, 7, 16). Ex hoc carmine Corinthi cantato cultum Horarum ibi floruisse Boeckhius collegit, quamquam id aliunde non notum. Justitiæ, *Δίκας,* filia est Tranquillitas (*Ἁσυχία* P. 8, 1), quam in Ægina cultam fuisse propter illum locum opinatur Dissenius. Horis et terræ nutriendus Aristæus traditur P. 9, 60, ubi Terræ ut almæ matris mentio fit, Horarum vero propter utilia inventa, quorum Aristæus est auctor. Epitheta sunt *πολυάνθεμοι, χρυσάμπυκες.*

Χάριτες. Orchomeni maxime floruit Gratiarum cultus, quam ob rem, cum Orchomenius Asopichus victor esset canendus, hac occasione usus est poeta ad vim et præstantiam Gratiarum celebrandam (O. 14). Ab iis læta et jucunda omnia hominibus dantur, si sapiens, si formosus, si splendidus aliquis est. Neque a choris epulisque deorum Gratiæ absunt, sed in coelo omnia ab iis administrantur. Nomina quoque earum hoc carmen continet: *Εὐφροσύνα, Ἀγλαΐα, Θαλία,* quæ eadem in Theogonia Hesiodi 909 leguntur. Læta epiniciorum poesis Gratiarum est donum (P. 9, 2. N. 6, 38. N. 9, 54), quam ob rem talia argumenta tractans poeta Gratiarum in horto vel arvo sese versari dicit (P. 6, 1. O. 9, 27). Qui victoriis ludicris comparatis patriam laude et gloria afficiunt, Gratiarum rore eam conspergere dicuntur (I. 6, 64). Quidquid scite et pulchre dictum vel factum est, Gratiarum ope accidit (N. 4, 7), quidquid vero immane

atque portenti simile est, sine Gratiis natum dicitur (P. 2, 42). Præcipue in ludicra tribuenda victoria conspicuus commemoratur Gratiarum favor propter cantum et lætitiam insequentem (O. 2, 50. 4, 9. 6, 76. P. 8, 21. N. 5, 54. 10, 38). Epitheta sunt: *αἰδοῖα, σεμναί, ζωθάλμιος, ἠύκομοι, βαθύζωνοι, κελαδενναί, ξανθαί.*

Μοῖσαι. Themin uxorem cum duceret Juppiter, ceteri dii ab eo petiverunt, ut deos aliquos procrearet, qui præclara ejus opera laudibus satis dignis celebrarent (fr. 31). Sic Musæ ortæ, quarum cantus, Apollineæ citharæ modis obtemperans vel maximum Olympiarum epularum est ornamentum (P. 1 in). Eædem homines a diis amatos cantu suo honorabant, ut Thebis Cadmi et Harmoniæ, in Pelio Thetidis et Pelei nuptias celebrasse dicuntur (P. 3, 90. N. 5, 23). Nec læta solum convivia ita ornabant, sed etiam in funere præclarorum heroum, velut Achillis, næniam interdum ipsæ canebant (I. 8, 63). Ad varias præterea imagines Pindarus Musarum nomine utitur. Sic, quemadmodum in Gratiarum, etiam Musarum in arvo versari vates dicuntur (*Πιερίδων ἀρόται* N. 6, 32). Ipsæ etiam Musæ arvum arant (N. 10, 26). Cum sagittis ex Musarum arcu jaculatis poetæ verba comparantur (O. 9, 6). Ipse Musarum scopum jaculo petere dicitur (N. 9, 55). Secundum verborum ventum mittere Musæ finguntur (N. 6, 29, P. 4, 3). Cantus quasi flumen quoddam Musarum est (N. 7, 12. Cfr. I. 6, 75). Musarum pennis sublevatus dicitur victor carmine epinicio celebratus (I. 1, 65). Aurum, candidum ebur coraliumque in honorem victoris Musa compingit N. 7, 77; poeta ingentem Musarum columnam victori erigit (N. 8, 47). In curru Musarum vehitur poeta, cum magnifica tractat argumenta (O. 9, 81. P. 10, 65. I. 2, 2. 8, 67). Poesis Musarum donum (O. 7, 7), carmina Musarum filiæ (N. 4, 3), Musa poetæ mater appellatur (N. 3, 1).

Longum est omnes enumerare locos, ubi ad victorem celebrandum Musæ invocantur, vel ubi pro carmine Musæ nomen positum invenitur. Inter epitheta observanda *Πιερίδες* et *Ἑλικώνιαι* vel *Ἑλικωνιάδες,* quibus loca significantur,

unde per Græciam Musarum cultus divulgatus est. Dircæ, nobili prope Thebas fonti, eum honorem poeta studet vindicare, ut Musis sacra sit iisque originem debeat (I. 6, 75). Alia epitheta hæc sunt: *μελίφθογγοι, ἠύκομοι, ἰοβόστρυχοι, ἰοπλόκαμοι, ἑκαταβόλοι, ἀδύπνοος, ἀγλαόθρονος, βαθύκολποι, βαθύζωνοι, χρυσάμπυκες, εὔθρονος, χρύσεαι.* Nomina Musarum apud Pindarum leguntur *Καλλιόπα* (O. 11, 13), *Τερψιχόρα* (I. 2, 7), *Κλεώ* (N. 3, 83). Aliud nomen conjectura Bergkius intulit: *Οὐρανώ* (N. 3, 10) et O. 3, 4 latere suspicatur reconditum quoddam Musæ nomen velut *Τιτωποῖ*, quod ex Epicharmo sumpsit. Mater Musarum est *Μναμοσύνα, λιπαράμπυξ* (N. 7, 15), *χρυσόπεπλος* (I. 6, 75).

Νίκα. Victoria dea commemoratur N. 5, 42 et I. 2, 25. Utroque loco in gremium deæ incidisse victor dicitur. Conferri potest tabula illa Nemeæam Alcibiadis victoriam exhibens, ubi in sinu victorem tenens dea erat picta. Plut. Alc. 15.

Ἥβα. Junonis filia (N. 7, 4), Herculis conjux (N. 1, 71. I. 4, 60), pulcherrima dearum, quæ juxta matrem pronubam incedit (N. 10, 18). Quod in carmine Argivo homini scripto ideo sine dubio positum, quod Argis in Heræo una cum Junone Hebe colebatur, ubi statuam ejus a Naucyde formatam juxta nobilissimam Polycleti Junonem vidit Pausanias (2, 17, 6), quæ simulacra licet posterioris ætatis sint, tamen sine dubio propter antiquum cultum ita erant conjuncta. Flos juventutis *Ἥβας καρπός* vocatur (O. 6, 58. P. 9, 109). Utroque loco *χρυσοστέφανος* appellatur. *Γανυμήδης* propter pulchritudinem a Jove amatus in Olympum abreptus (O. 1, 44. 11. 105).

Πειθώ. Veneris comes est et amoris voluptatum tenet claves (P. 9, 39). Insanus Medeæ amor Suadæ flagello excitatus dicitur (P. 4, 220). Corinthiæ meretrices Suadæ famulæ appellantur (fr. 122). *Ἐλείθυια* Junonis filia et Parcis assidens. "Sine te", ait poeta "non lucem, non nigram videntes noctem, tua ope pulchram sortiti sumus juventutem, sororem tuam" (N. 7, 1). Ilithyiam cum Parcis

misit Apollo ad partum Euadnæ sublevandum (O. 6, 42 πραΰμητις. P. 3, 9 ματροπόλος).

Ἀσκλαπιός. De Æsculapio copiose agit carmen Pythium tertium. Coronis, Phlegyæ filia, ex Apolline prolem conceperat, sed interea cum Ischye, Elati filio, qui ex Arcadia illuc venerat, illicitos habuit congressus. Quod Delphis tum versans statim sensit sagacissimus deus iraque incensus Dianam sororem misit Laceream, quæ sagittis suis cum infida puella multos interemit. Cum jam cremaretur Coronis, misericordia tactus deus filium ex mortuo matris corpore, viam sua sponte facientibus flammis, servavit et Chironi tradidit educandum. Ab eo sanandi artem didicit, quam et in vulneribus et in febribus variisque morborum generibus curandis exercebat. Remedia, quæ adhibebat, præter incantationes fuerunt potiones, emplastra, sectiones. Postremo mercede corruptus mortuum ad vitam resuscitare ausus est, qua re iratus Juppiter jacto fulmine ambos necavit. Cum hac fabula conferenda sunt, quæ scribit Cicero de Nat. De. III, 22, 56: »Alter (Mercurius) Valentis et Coronidis filius, is, qui sub terris habetur idem Trophonius»; et ibidem § 57 »secundus (Æsculapius) secundi Mercurii frater.» Unde apparet Ischyis illius et Coronidis filium Trophonium secundum nonnullos fuisse. Ludi Æsculapio acti Epidauri (N. 3, 84 v. Schol. ad eum locum), ubi myrteam coronam victoribus datam esse ex I. 8, 74 colligi posse videtur.

Μοῖραι. Interdum singulari numero de una Parca, de dei Parca Pindarus loquitur (N. 7, 57. O. 2, 31 et 21); aliis locis plures commemorat et nominatim quidem Clotho et Lachesin (O. 1, 26, O. 7, 64), sed tertiam quoque ei notam fuisse ex I. 6, 18 apparet, ubi de Clotho cum sororibus loquitur. De origine earum duplex in Theogonia exstat narratio. Versu enim 904 Jovis et Themidis, 217 vero Noctis filiæ esse traduntur. Illud Pindarum non secutum esse fragm. 30 ostendit, ubi Themin, ut Jovi nuberet, in Olympum duxisse dicuntur. In partu præcipue Parcarum officium commemoratur (O. 1, 26. O. 6, 42. N. 7, 1) et in illustrium institutorum initio faciendo, sicut primis Olympicis

ludis affuerunt (O. 11, 52). Cum inter cognatos oritur contentio, Parcæ sese avertunt (P. 4, 145). Parcas vel fatum non vim quandam diis adversariam, juxta vel extra eos positam, cui illi quoque subjecti sint, Pindarus existimavit, sed a Jovis numine et voluntate fatorum necessitatem repetivit (*τὸ μόρσιμον Διόθεν πεπρωμένον* N. 4, 61). Sic Parcam dei vocavit (*θεοῦ Μοῖρα* O. 2, 35) et in eodem carmine cum Emmenidarum genti et secundas et adversas res Parcas tribuisse dicit, adjecto epitheto *θεόρτῳ* (*σὺν ὄλβῳ* O. 2, 21), illarum a diis vim non esse diversam significavit. Sic vulgo Græcos existimasse nos docet Hesiodus, qui Parcarum honorem a Jove derivavit (*Μοίρας θ', ᾗς πλείστην τιμὴν πόρε μητίετα Ζεύς*. Theog. 904). Epitheta Parcarum sunt *ὑψίθρονος* (*Κλωθώ* I. 6, 18), *χρυσάμπυξ* (*Λάχεσις* O. 7, 64), *βαθύφρονες* (*Μοῖραι* N. 7, 1).

Νέμεσις. Cum justum modum vel superbia et temeritate vel nimia felicitate excederent homines, commovebatur deorum ira vel invidia, quæ Nemesis nomine significabatur. Quam ob rem pro continuata Blepsiadarum fortuna poeta preces faciens Jovem orat, ne Nemesin, id est invidiam, infensam reddat (O. 8, 85). Hyperborei vero, omnium mortalium felicissimi, nimis severam (*ὑπέρδικον*) Nemesin effugisse dicuntur, hoc est, licet iis, non mota deorum invidia, summa frui felicitate (P. 10, 44).

Τύχα ut Himeram urbem modo liberam factam conservet, invocatur O. 12. Jovis *Ἐλευθερίου* ibi est filia et navium cursum, bellorum exitum, deliberationes in foro gubernat. Parcarum unam, et potentiorem quidem sororibus, perdito quodam carmine eam poeta vocaverat (Paus. 7, 26, 8. fr. 41). Male eam obedientem esse (*ἀπειθής*) et duplex gubernaculum tenere alibi dixerat (fr. 40). *Φερέπολιν* quoque eandem appellaverat (fr. 39). Quæ omnia ex hymno in Fortunam scripto sumpta esse Boeckhius suspicatur.

De abstractis, quas vocant, notionibus interdum tamquam de diis Pindarus loquitur. Sic Veritas, Jovis filia, una cum Musa invocatur, ut opprobrium propter carmen sero missum a poeta avertant (O. 11, 4). *Ἀτρέκεια* Locrorum

urbem dicitur gubernare (ibid. 13). Tempus omnium rerum parens vocatur (O. 2, 17) et cum primum instituerentur ludi Olympici affuisse dicitur (O. 11, 55), nempe ut ejus rei memoriam ad posteros propagaret. Verecundia (*Αἰδώς*) dea est N. 9, 36. Superbia Fastidii est mater *Ὕβρις Κόρου μάτηρ* (O. 13, 10). Amor non deus est apud Pindarum, sed N. 8, 5 squ., ubi amores (*ἔρωτες*) Jovis et Æginæ lectum administrasse dicit, non multum abest, quin illos nobis deos vel genios exhibeat. Urbes item cognominis nymphæ imagine repræsentantur, quales sunt Theba (*χρύσασπις* I. 1, 1. I. 7, 1), Camarina (O. 5, 4), Cyrena (P. 9, 4), Ortygia (P. 2, 6), Libya (*πότνια* P. 9, 55).

E maritimis diis primus nominetur *Ὠκεανός*. Ejus filia est Camarina, urbis nympha ad mare sitæ (O. 5, 1). Fluvios Oceani filios existimatos fuisse notum est. Hinc Peneus (P. 9, 14) ejus filius vocatur. Ex Oceani fontibus Jovi nuptura Themis a Parcis ducta est (fr. 30). Cum prisca Jovis conjux (*ἀρχαία ἄλοχος*) hic appelletur, verisimile videtur statim post pugnam contra Titanas a Pindaro hoc factum fingi, ut Themin, quemadmodum de Junone Il. 14, 202 legimus, inter pugnæ turbas ad Oceanum refugisse censendum sit.

Νηρεύς. Prudens (*εὔβουλος* P. 3, 92) senex maritimus (*ἅλιος γέρων*) vocatur. Sapiens ejus dictum, quo inimicum etiam, cum quidem recte ageret, laudandum esse dixit, citatur P. 9, 95. Rationem, cur senex vocetur, affert Hesiodus Theog. 234: *αὐτὰρ καλέουσι γέροντα,*

οὕνεκα νημερτής τε καὶ ἤπιος οὐδὲ θεμιστέων

λήθεται, ἀλλὰ δίκαια καὶ ἤπια δήνεα οἶδεν.

Ποσειδάων, Ποσειδᾶν, Ποτιδᾶν. Modo sævo impetu terram quatiens Neptunus cogitatur ob eamque rem cognomina accepit, qualia sunt *κινητὴρ γᾶς, Ἐλελίχθων, Σεισίχθων, Ἐννοσίδας, βαρύκτυπος;* modo firmo amplexu eam cingens (*γαιάοχος, γεάοχος*). Tridente armatus est, quam ob rem *Ἀγλαοτρίαινα, Εὐτρίαινα, Ὀρσοτρίαινα* appellatur. Alia epitheta eximiam ejus vim significant, ut *μεγασθενής, εὐρυβίας, εὐρυμέδων.* Non maritimis solum, sed etiam equestribus studiis præfuisse Neptunum omnibus est notum. Hinc

Ποσειδάνιαι ἵπποι (O. 5, 21) et Neptunus *ἵππαρχος* (P. 4, 45). Ob equos domitos *Δαμαῖος* Corinthi colebatur (O. 13, 69). Idem curruum benefactor dicitur (I. 1, 53), utpote qui curules tribuat victorias. E locis Neptuno sacris memorantur Ægæ, Achaica urbs, ut opinatur Dissenius (N. 5, 37), Onchestus (I. 4, 19), ubi certamina equestria agebantur; maxime vero Neptuni cultu et Isthmiis ludis in ejus honorem actis præclara fuit Corinthus. In Thessalia *Πετραῖος* vocabatur, quia dimotis fuscina rupibus Tempe vallem effecerat (P. 4, 138). In introitu Ponti Euxini Argonautæ Neptuno templum condiderunt, qui locus Hieron vocabatur (P. 4, 204 squ.). Qui Neptunum invocant ad maris litus vel medium in flumen aliquod descendunt (O. 1, 71. O. 6, 58). Nigros tauros Neptuno immolari solitos constat, sed rutilum quoque gregem ei sacrum invenimus (P. 4, 205), quam ob rem etiam *ταῦρον ἀργᾶντα* (O. 13, 69) ad verbum vertere licere videtur, ut sit albus taurus (vid. Dissen.). Neptuni conjux est Amphitrite (O. 6, 103 *χρυσαλακάτοιο πόσις Ἀμφιτρίτας*).

Veniamas jam ad Chthonios Deos. De Terra et de Rhea jam supra dictum. Addi potest Magnæ Matris templum Pindarum dedicasse, ubi eam nocturnis saltationibus cum Pane puellas honorare dicit (P. 3, 78). Quas puellas virgines Thebanas in eisque Eumetin et Protomachen Pindari filias fuisse credunt Boeckhius et Dissenius, ut illæ virgines Pana et Rheam carmine parthenio celebraverint (Boeckh. fr. 63). Contra Nymphas cum Pane saltantes hic intelligendas esse Welckerus existimat. Hanc sese deam poeta, utpote morborum dominam (*νόσων αὐξητική τε καὶ μειωτική* Schol.) precibus adire velle affirmat pro valetudine Hieronis. Sacellum illud usque ad Pausaniæ tempora permansit (Paus. 9, 25, 3). Dithyrambi eidem deæ scripti parvum restat fragmentum fr. 79). Utrum e Phrygia Thebas traductus sit hic cultus, an veteris cujusdam patriæ deæ, velut Cereris, cultui Phrygiæ cerimoniæ admixtæ sint, in incerto relinquendum.

Διώνυσος, Διόνυσος, Thebis Semela matre natus (I. 7, 5), a Sileno educatus (fr. 156). Cereri dicitur assidere,

quod ad mysteria spectat, ubi una cum Cerere et Proserpina Iacchus colebatur (I. 7, 5). Ad tumultuosa Bacchi orgia pertinent epitheta *Βρόμιος, ἐριβόας, ὁ ζαμενής, ὁ χοροιτύπος*. Alia sunt *εὐρυχαίτας, κισσοφόρος, κισσοκόμας, πολυγαθής*. Non vites solum, sed ceteræ quoque arbores Baccho curæ esse credebantur (fr. 153), quam ob rem *δενδρίτης* vocatus est (Welck. Mythol. II, 603). Dithyrambi vocabulum Pindarus ita interpretatus est, ut proprie esset *Λυθίραμμος*, quia infanti in femore suo insuto clamaverit Juppiter: *λῦθι ῥάμμα* (fr. 85). Corinthi dithyrambum primum esse inventum narrat (O. 13, 18). Qua tamen de re in aliis carminibus diversam famam secutus erat (*ἐν μὲν τοῖς ὑπορχήμασιν ἐν Νάξῳ φησὶν εὑρεθῆναι πρῶτον διθύραμβον, ἐν δὲ τῷ πρώτῳ τῶν διθυράμβων ἐν Θήβαις*. Schol. ad eum locum). Poetæ, qui dithyrambo vicerat, præmium bos datus (ibid.). Dithyrambi in Bacchum Atheniensibus scripti majusculum fragmentum servatum est (fr. 75).

Πάν. In Epiniciis nonnisi P. 3, 78 nominatur, de quo loco supra dictum; sed studiose eum coluit Pindarus, cujus etiam carmen aliquod [1]) Pan ipse saltasse ferebatur, cui ut gratias ageret poetam parthenium carmen composuisse [2]). Magnæ Matris comitem, Magnæ Deæ varium canem, præstantissimum deorum saltatorem ibi eum appellavit (fr. 95, 96, 99). Apollinis et Penelopæ filium eum dixit (fr. 100). *Ἄκτιος* etiam Pan vocabatur, cujus imago in promontoriis posita piscatoribus opem ferre credebatur (fr. 98). Hædorum comitem (*ἐρίφων μεθομήρεα* fr. 47), quæ verba ex hymno quodam servata sunt, verisimile est de Pane esse intelligendum.

Δαμάτηρ et *Φερσεφόνα*. Vetus erat Siculorum opinio, ut ait Cicero (in Verrem 4, 48), totam eorum insulam esse Cereri et Liberæ consecratam. Quod etiam Pindarus testatur, cum Siciliam Jovem Proserpinæ dono dedisse tradit

---

[1]) *ἐν τῇ κρεουργίᾳ τοῦ Πέλοπος*, Schol. ad Aristid. II, p. 172, quibus verbis primam Olympicam odam significari existimant.

[2]) Vid. *Βίος Πινδάρου* p. 9 in Boeckhii editione. Cfr. præterea de illa fabula L. Schmidt: Pindars Leben und Dichtung, p. 25.

(N. 1, 14. *εἰς τὰ ἀνακαλυπτήρια* addit Scholiastes) et Agrigentum Proserpinæ sedem appellat (P. 12, 2). Hieronem solemnia illarum dearum curare dicit O. 6, 75, quod eo spectare nos docent Scholia, quod Hierophantæ munere Hiero fungebatur. *Λεύκιππος* illo loco vocatur Libera, quod ita explicat Preller (I, 645), ut solemni quodam anniversario in curru albis equis juncto a matre circumducta sit, deinde a Plutone rapta. Sed potius crediderim non raptum, sed reditum Liberæ albis illis equis significari, quam in rem argumento utar verbis Scholiastæ: *λεύκιππον δὲ εἶπεν, ἐπειδὴ λέγεται μετὰ τὴν ἁρπαγὴν, ἣν ὑπέστη ὑπὸ τοῦ Πλούτωνος, εὑρεθεῖσα ὑπὸ τῆς μητρὸς αὐτῆς Δήμητρος λευκοπώλῳ ἅρματι ἀναχθῆναι λοιπὸν εἰς τὸν Ὄλυμπον πρὸς τὸν πατέρα τὸν Δία. Φοινικόπεζα* Ceres ibidem dicitur, quocum conferri potest *rubicunda Ceres* apud Vergilium Georg. I, 297. Dearum cultu præterea nobilis erat Eleusis (*τὸ Δάματρος κλυτὸν ἄλσος Ἐλευσίς* I. 1, 57). Ludi ibi agebantur (O. 9, 99. 13, 110. I. 1, 57), quos Eleusinia et Demetria Scholia appellant. Non cum mysteriis illos fuisse conjunctos Müllerus existimat (Kl. deutsche Schriften II, 276), sed aliquot ante mensibus esse celebratos post fruges conditas, *τῇ Δήμητρι εὐχαριστήρια*, ut ait Schol. O. 9, 150. Mysteriis Pindarus erat initiatus eaque plurimi æstimavit beatosque prædicat, qui visis illis sub terram venerint (fr. 137). Mysticas cerimonias spectat quod *χαλκόκροτος* Ceres vocatur (I. 7, 3) epitheto a cymbalorum strepitu petito, quibus in quærenda filia utebatur. Ad Thebanum, non Eleusinium Cereris cultum hoc referendum videtur, cui Phrygios ritus admixtos videri jam supra indicavi. De Cerere cum Magna Matre confusa memorabilis est locus Eur. Hel. 1301 squ.

Narrat Pausanias 9, 23, 2 jam ætate provectum Pindarum in somnio vidisse Proserpinam sibi adstantem querentemque, quod sola deorum nullum ab eo hymnum accepisset. Facturum tamen eum etiam sibi hymnum, simulatque ad ipsam venisset. Illum autem intra decimum diem obiisse. Fuisse tum Thebis anum Pindaro propinquam, quæ ejus carmina docere consuesset. Cui dormienti Pindarum visum hymnum

in Proserpinam canere. Illam autem mox expe
quæ audisset, conscripisse. In illo carmine m
Orci cognomina in iisque *χρυσήνιος*, nempe propt
Liberæ (fr. 37. vide etiam L. Schmidt l. c. p. 30

Ἀΐδας. Baculo suo mortuorum animas sub te
pellit (O. 9, 33). Orcus Plutonis domus vocat
δόμος P. 3, 11 *σταθμός* O. 11, 91), idemque P
(*μελαντειχὴς δόμος Φερσεφόνας* O. 14, 20, *δῶμα*
νας I. 8, 59). E fluminibus infernis Acheron n
(P. 11, 21. N. 4, 85). Orci ostium est apud Tænarum (P. 4, 44). *Ἀΐδαν* pro morte dicit P. 5, 96 (cfr. *κῦμ' Ἀΐδα* N. 7, 31). Cippus tumulo impositus *ἄγαλμ' Ἀΐδα* vocatur N. 10, 67. *Ἐρινύς*, ut est acerrimo visu (*ὀξεῖα*), Oedipum patrem occidentem conspicata filios ejus alterum alterius manu interemit (O. 2, 41).